

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**BEZPEČNOSTNÍ RIZIKA PŘI LOVU PALNÝMI
ZBRANĚMI A JEJICH PREVENCE**

Autor práce: Aleš Hrnčíř, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Kazbunda

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5 b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Aleš Hrnčář, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Bezpečnostní rizika při lovu palnými zbraněmi a jejich prevence

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Safety Risks During Hunting with Firearms and Their Prevention

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

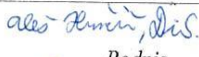
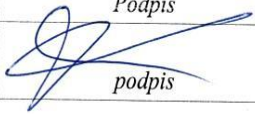
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):

Mgr. Stanislav Kazbunda

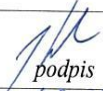
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): Listopad 2024

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je identifikovat nejvýznamnější bezpečnostní rizika spojená s lovem palnými zbraněmi s důrazem na příčiny nehod a nedodržování bezpečnostních pravidel. Prvním vedlejším cílem je posoudit současná preventivní opatření a pravidla bezpečnosti při lovu a jejich účinnost v praxi. Druhým vedlejším cílem je navrhnout zlepšení preventivních opatření s cílem snížit riziko nehod při lovu palnými zbraněmi.

Student: Aleš Hrnčář, DiS.	21. 11. 2024 datum	 Podpis
Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Kazbunda	13. 11. 2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	25. 11. 2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	28. 11. 2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	10. 12. 2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Stanislavu Kazbundovi a konzultantu doc. PhDr. Ing. Jaroslavu Průchovi, CSc., Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

HRNČÍŘ, A. *Bezpečnostní rizika při lovu palnými zbraněmi a jejich prevence: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 59 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Stanislav Kazbunda.

Klíčová slova: myslivost, lov, lovecké zbraně, nahánka, analýza, osamělé lovy, kazuistika rizik, pravděpodobnost, vyhodnocení, opatření

Práce analyzuje bezpečnostní rizika při lovech s palnými zbraněmi. Při provozování práva myslivosti jsou mnohé aspekty, které negativně ovlivňují způsob lovu. Vznik nebezpečných situací mohou být zapříčiněny naturálními podmínkami nebo antropogenní složkou. Kazuistika práce charakterizuje nejčastější lidské pochybení a následné hledání protiopatření. Hlavním cílem je nalézt nejčastější rizika při lovu s palnou zbraní, příčinu identifikovat a hledat opatření, které vede k jejich eliminaci. Vedlejším prvním cílem je posouzení preventivních opatření a pravidel při lovu. Druhým vedlejším cílem je navržení zlepšení opatření ke snížení nehod při lovech s palnými zbraněmi.

ABSTRACT

HRNČÍŘ, A.: *Safety risks in hunting with firearms and their prevention: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 59 pgs.
Supervisor: Mgr. Stanislav Kazbunda

Key words: hunting, hunting, hunting weapons, chase, analysis, solitary hunts, risk case study, probability, evaluation, measure

The Bachelor thesis analyses safety risks in hunting with firearms. When exercising the right to hunt, there are many aspects that negatively affect the method of hunting. The emergence of dangerous situations can be caused by natural conditions or an anthropogenic component. The work characterizes the most common human errors and the subsequent search for countermeasures through a case study. The main goal is to find the most common risks in hunting with firearms, identify the cause and seek measures that lead to their elimination. The first secondary goal is to assess preventive measures and rules in hunting. The second secondary goal is to propose improved measures to reduce accidents in hunting with firearms.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Pojem Myslivost	11
2.1 Získání loveckého lístku	11
2.2 Označení za myslivce.....	12
2.3 Rozdíl mezi lovcem a myslivcem	12
3 Opatření zbrojního průkazu a zbraně	14
3.1 Opatření zbraně	15
3.2 Fyzická zdatnost a zbraň	16
4 Typické zbraně a ráže používané v myslivosti	17
4.1 Palné zbraně	17
4.1.1 Brokové zbraně	17
4.1.2 Ráže brokových zbraní.....	19
4.1.3 Kulové zbraně	21
4.2 Trend v používání loveckých zbraní	25
5 Způsoby lovu a jejich provádění v honitbě	27
5.1 Lov osamělý	27
5.1.1 Šoulačka	27
5.1.2 Lov na obnově.....	27
5.1.3 Čekaná.....	28
5.1.4 Lov lestný.....	28
5.2 Lov společný	29
5.2.1 Hon.....	29
5.2.2 Nátlačka.....	30
5.2.3 Nadháňka.....	31
5.2.4 Naháňka.....	31
6 Analýza rizik při jednotlivých způsobech lovu.....	32

6.1	Popis rizika.....	32
6.1.1	Kvalitativní hodnocení závažnosti rizik.....	32
6.1.2	Kvalitativní hodnocení závažnosti rizik.....	32
6.1.3	Semikvantitativní hodnocení závažnosti rizik	32
6.1.4	Techniky posuzování rizik	33
6.2	Výběr analýzy	33
6.3	Případ č. 1 o porušení bezpečnosti při společném lovu	46
6.4	Případ č. 2 Postřelení myslivce při osamělém lovu	46
6.5	Případ č. 3 přečin pytláctví	47
7	Vyhodnocení	49
7.1	Vyhodnocení rizika při osamělém lovu	49
7.2	Vyhodnocení rizika na společných lovech.....	50
8	Závěr	52
	Seznam použitých zdrojů	54
	Seznam zkratk	56
	Seznam tabulek	57
	Seznam grafů.....	58
	Seznam obrázků	59

Úvod

Tato práce se zaměřuje na bezpečnostní rizika spojená s výkonem práva myslivosti a to konkrétně práva lovu. Každý lovec by měl mít teoretické znalosti, jak zacházet se zbraní z kurzu o lovecký lístek. Druhým předpokladem je zkouška u policie České republiky na zbrojní průkaz. Ani toto osvědčení nezabrání nehodám při manipulaci se zbraněmi. Při společných lovech, kdy nejsou dodrženy bezpečnostní pravidla, může dojít ke střelnému poranění nejen samotnému držiteli zbraně, ale i jeho okolí.

Cílem práce je analyzovat nejvýznamnější bezpečnostní rizika spojená s lovem s palnými zbraněmi. Dále pak explicitně zjistit, jaké postupy byly porušeny a posoudit zda preventivní opatření jsou účinná v praxi. Práce si klade za cíl, přispět k lepšímu pochopení problematiky a nabídnout praktická doporučení pro zvýšení bezpečnosti při lovu palnými zbraněmi. Vzhledem k rostoucímu zájmu o bezpečnost fyzických osob i necílových skupin zvěře, je nezbytné se této problematice věnovat, nejen z pohledu držitelů zbrojních průkazů, ale i z pohledu laických osob.

V teoretické části bakalářské práce bude řešena problematika lovectví a lovu samotného. Na základě studia odborné myslivecké literatury, bude zkoumané téma vysvětleno a zmapováno. Každá ze simultánní odvětví myslivosti, kterými se tato práce zabývá, by bez sebe nemohla existovat. Proto první část práce bude informační a poté se se už bude věnovat konkrétní bezpečnostní problematice.

Snahou této práce je vytvořit rámcový přehled bezpečnostních rizik spojených s manipulací s loveckými zbraněmi. Složitost řešené problematiky je tím horší, že se jedná o sofistikované lovce, kteří při rutinní manipulaci zapomenou na svou bezpečnost. Práce poskytne komplexní pohled na problematiku bezpečnosti při lovu, včetně legislativních požadavků, technických aspektů zbraní a střeliva.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem je identifikovat nejvýznamnější bezpečnostní rizika spojená s lovem palnými zbraněmi s důrazem na příčiny nehod a nedodržování bezpečnostních pravidel.

Prvním vedlejším cílem je posoudit současná preventivní opatření a pravidla bezpečnosti při lovu a jejich účinnost v praxi

Druhým vedlejším cílem je navrhnout zlepšení preventivních opatření s cílem snížit riziko nehod při lovu s palnými zbraněmi.

Úvodní část práce se bude primárně zabývat obecnými mysliveckými pojmy, zákony a předpisy, které by měl každý myslivec a nebo lovec bezpodmínečně znát. V širším úhlu pohledu na danou problematiku se práce bude hlavně věnovat okolnostem vzniku práva “lovit” . Tyto informace jsou důležité k pochopení bezpečnostního rizika při osamělých lovech a lovech společných. V prvotním tematickém pojetí bude vysvětleno, jak složité je získat oprávnění stát se myslivcem a posléze i lovcem. Subsidiární získávání informací k posouzení četnosti typického používaného střeliva je jedním z faktorů, který ovlivňuje bezpečnost v dané leči. Z logiky věci vyplývá, že čím je průraznější střelivo, tím větší je riziko náhodného postřelení. V empirické části jsou popsána reliabilní metodou nejčastější rizika spojená s lovem zvěře. Takto získaná data se budou explicitně posuzovat. Demonstrativní výčet všech získaných deduktivních informací se bude vyhodnocovat systematickou syntézou. Na základě všech těchto procesů spojených s nahodilým selháním nejen střeliva, ale i zbraní lze v určitých případech předcházet. Cíleným zaměřením na obor lovectví a střelectví se může nejen myslivecká veřejnost, ale i držitelé zbrojní průkazů dozvědět o chybách při manipulaci se zbraní. Takovýchto kazuistických analýz není v lovectví mnoho. Z důvodů velkého a rychlého vývoje zbraní a střeliva se v poslední dekádách let změnila bezpečnostní opatření. V praxi se bezpečnostní opatření prosazují velmi těžko. Zkostnatělý systém a stereotypní názory starších zkušenějších mysliveckých kolegů a jejich skeptická názorovost ohledně nových poznatků v bezpečnostní ochraně střelců se odvíjí z historie. Proto v rámci empirického výstupu bude demonstrována faktická analýza z pohledu kazuistické dokazatelnosti. Deduktivní zpracované informace budou prezentovány jako návrhy na zlepšení bezpečnosti na společných lovech, ale i při lovu osamělém.

2 Pojem Myslivost

Český jazyk (jako jediný jazyk na světě), vyjadřuje terminologické pojmy a to myslivec, lovec a myslivost, lovectví. Myslivost je tedy chápána jako komplexní péče o zvěř v rámci potřeb zvěře na daném území s dostatečnou úživností. Zákon o myslivosti stanovuje: *myslivostí je soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jakou součástí ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součást českého kulturního dědictví*¹. V minulosti byla myslivost chápána jako hospodářská a kulturní činnost vedoucí k uspokojování privilegované vrstvy obyvatel (šlechta, vlastníci pozemků). Ve 20.století se myslivost transformovala díky politickým zásahům do dnešní podoby, kdy 70% myslivecké práce je vykonáváno spolkovou činností a zbývajících 30% jsou soukromé a nebo státní honitby. Minimální výměra takovýchto uznaných honiteb je 500 ha a obor 50 ha. V zákonně uznaných honitbách se členové spolku vlastními silami snaží o zlepšování kvality životního prostředí. Jejich cílem je ochrana zvěře před nepříznivými naturogenními vlivy, nemocemi a škodlivými činy lidí. Pro zvěř, která je z právního pohledu res nullius (věc nikoho), je příznivé, když jsou v uznaných honebních celcích postaveny krmelce, zásypy, oborohy či jiná myslivecká zařízení k ochraně před predátory nebo přírodními katastrofami. V zimních měsících, by se tyto zařízení měli doplňovat dle počasí, ale praxeologických zkušeností je známo, že by to mělo být 1x týdně. Nejvíce se přikrmuje zvěř spárkatá (srnčí, dančí, jelení), která je pro krajinu paradoxně při přemnožení největším ničitelem. Proto, aby tato zvěř nedělala škody na zemědělských plodinách nebo lesních porostech, musí se lovecky eliminovat. Na základě toho, jejich stav ve volné přírodě se daří udržovat v únosné míře k prostředí ve kterém žijí.

2.1 Získání loveckého lístku

Každá fyzická osoba, která chce vykonávat myslivost musí dle zákona č. 449/2001 Sb. složit zkoušku z myslivosti. Zkouška je složena ze 7 předmětů (historie a tradice myslivosti, zákony o myslivosti, myslivecká zoologie, chov a péče o zvěř, kynologie, střelectví, lovectví). Zkoušku z myslivosti organizuje OMS (okresní myslivecký spolek), který zajišťuje zkušební komisaře i místo, kde se zkoušky budou vykonávat. Po úspěšném absolvování odborných předmětů, uchazeč dostává potvrzení o vykonaných mysliveckých zkouškách. Tím, ale pořád není držitelem loveckého lístku.

¹ ČESKO. § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., zákon o myslivosti – znění od 1.7.2002. In: *Zákony pro lidi.cz* Česká republika [online]. 2002. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-449#cast1>>.

Ve svém bydlišti si musí podat žádost, na úřadě s rozšířenou působností na odboru myslivosti. Uhradí správní poplatek, který činí jeden tisíc korun a po sléze úřad vydá lovecký lístek.

2.2 Označení za myslivce

Tato podkapitola by se mohla zdát z formálního hlediska bezvýznamná, když fyzická osoba splnila zkoušku a má vydaný lovecký lístek, ale opak je pravdou. Oficiálním myslivcem se tato osoba stává, až po vykonání ceremoniálu zasvěcení mezi zelené druhy. Taková tradice se traduje už od 15.století, kdy za Václava IV. museli mladí učedníci myslivosti k mysliveckému mistru do učení. V dnešní době je tento zvyk dodržován v mysliveckých sdruženích, při němž myslivecký nováček poklekne na pravé koleno a nad ním stojí myslivecký hospodář, předseda sdružení a lektor, který ho učil myslivecké praxi. Každý z nich, mysliveckým tesákem po jednom úderu na rameno, přednese přijímací formuli. *” První úder k připomínce mysliveckých mravů platí, vždy a všude musíš je i nadále zachovati! Druhý dávám k poctě české myslivosti, kterou chraň vždy, všude s bedlivostí! Třetí vedu jménem mysliveckých druhů, s přáním “Myslivosti zdar!” bud’ vítán v našem kruhu!”*² Po provedeném rituálu se pozvedne v levé ruce sklenka k připitku a troubí se “Halali”. Tímto momentem se oficiálně myslivecký učeň stává právoplatným myslivcem.

2.3 Rozdíl mezi lovcem a myslivcem

Myslivcem se stává fyzická osoba splňující tyto podmínky:

- je starší 16 let
- je způsobilá k právním úkonům
- je bezúhonná (dokládá se výpisem z trestního rejstříku)
- má uzavřené pojištění dle zákona o myslivosti
- *složil zkoušku z myslivosti nebo zkoušku z myslivosti na vysoké škole, na které se vyučuje myslivost, nebo je žákem, posluchačem nebo absolventem střední nebo vyšší odborné školy, na které je myslivost studijním oborem nebo povinným vyučovacím předmětem, u cizince se za průkaz o složení zkoušky z myslivosti*

² VACH M., KOVAŘÍK J. *Myslivecké zvyky a tradice*. Praha, 1973, s. 90

*považuje platný doklad opravňující k lovu vystavený v cizině, potvrzení o vykonané zkoušce z myslivosti vystavené jejím pořadatelem je veřejnou listinou.*³

Lovec, aby mohl lovit zvěř, musí splňovat stejná kritéria jako myslivec (viz. výše). K tomu musí splnit zkoušku u PČR na zbrojní průkaz skupiny C (zbraně k loveckým účelům). Po úspěšném splnění zkoušky (písemný test, manipulace se zbraní, praktická střelba na cíl), policie vydá zbrojní průkaz. Na základě tohoto oprávnění, může fyzická osoba nabývat a vlastnit zbraně a střelivo stanovené pro danou skupinu zbrojního průkazu. Když se splní všechna tato kritéria má držitel oprávnění dvě možnosti. Vykonávat “právo lovu” v honitbě, kde se bude řádně starat o zvěř a tím mu náleží, dle směrnic mysliveckých sdružení, od uživatele honitby povolenku k lovu. Další možností je, že zůstane mimo sdružení a bude tzv. poplatkovým lovcem. Obě tyto varianty mohou být uplatněny za určitých podmínek současně.

³ BEDNÁŘ, V., BEDNÁŘ, P., BLÁHOVÁ, M. *Myslivecká stráž – Práva, povinnosti, právní výklad a využití pravomoci v praxi*. Praha, 2022, s.117

3 Opatření zbrojního průkazu a zbraně

Zbrojní průkaz je veřejná listina, která fyzické osobě opravňuje držet nebo nabývat do svého vlastnictví zbraně a střelivo určité kategorie. V minulosti se zbrojní pas nahrazoval loveckým lístkem. V zákoně č. 225/1947 § 33 odst. 3 se uvádí: *Lovecký lístek nahrazuje zbrojní pas pro lovecké zbraně v něm uvedené podle druhu zbraně, výrobní firmy nebo značky a ráže.*⁴ Z toho vyplývá, že po složení zkoušky z myslivosti bylo umožněno v honitbě vykonání “práva lovu”, aniž by se musela skládat další zkouška na zbrojní pas. V současnosti jsou pravidla k získání zbrojního průkazu daleko přísnější. V budoucnu stávající zákon o zbraních⁵ bude nahrazen zákonem č. 90/2024 Sb. o zbraních a střelivu, který vstoupí v platnost k 1.1.2026. Na základě vystavení zbrojního průkazu policií České republiky, si dotyčná osoba pořídí zbraň v rozsahu oprávnění, na kterou skládala zkoušku. V myslivosti je to skupina C – k loveckým účelům. Fyzická osoba s tímto oprávněním si může u zbrojíře, který má oprávnění prodávat zbraně a střelivo, zakoupit zbraň i střelivo. Tato zbraň se musí na PČR zaregistrovat do 15 dnů od koupě a tím se majitel zbraně stane oficiálním držitelem lovecké zbraně a je mu vydán průkaz zbraně.

Průkaz zbraně je dokladem o registraci zbraně, která je veřejnou listinou. Každá fyzická osoba má ze zákona č. 119/2002 o střelných zbraních a střelivu povinnost zbraň kategorie skupiny A, A-I, B, C zaregistrovat. Na základě této skutečnosti se vystavuje průkaz zbraně, který musí obsahovat povinné národné (druh zbraně, značku výrobce a její vzor, ráži, výrobní číslo, jméno a příjmení držitele zbraně, datum narození, místo registrace zbraně a datum vydání průkazu).

Všechny průkazy zde vyjmenované (lovecký lístek, zbrojní průkaz, průkaz zbraně, povolenka k lovu, pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti), by měla každá fyzická osoba mít u sebe v době, kdy provádí lov. Při kontrole mysliveckou stráží nebo policií České republiky, se tyto doklady předkládají k prověření, zda účastník lovu v krajním případě nepytláčí. Při ulovení spárkaté či černé zvěře se musí daný kus ještě označit plombou s číslem, které se zapisuje do lístku o původu zvěře. Rozdíl mezi pytláctvím a myslivostí je právě v tom, že myslivec označí ulovenou zvěř plombou a vypíše lístek. Jinak všechny úkony co se týká ulovení a vyvrhnutí jsou stejné.

⁴ JAVŮREK, J. *Myslivost*. Praha, 1961, s. 429

⁵ ČESKO. Zákona č. 119/2002 Sb., zákon o střeleckých zbraních a střelivu – znění od 1.1.2003. In: *Zákony pro lidi.cz* Česká republika [online]. 2003. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>>.

Z právního hlediska se posléze zvěř oznamuje administrativním způsobem nejen u hospodáře sdružení, ale i na krajské veterinární správě, kam se odevzdává například z černé zvěře bránice k vyšetření na trichinelózu. To se však dělá pouze v případech, že proškolená osoba, označí ten daný kus za zdravotně závadný. Pokud se potvrdí nákaza u prasete divokého musí být odvezena do kafilerie. Zvěřina je nepoživatelná.

3.1 Opatření zbraně

Rozhodování o výběru zbraně je velmi důležitým aktem pro výkon práva myslivosti. Zbraň je nezbytným nástrojem k lovu, který bude sloužit několik desetiletí. Její pořízení také vystihuje mysliveckou osobnost. Záleží samozřejmě na tom, aby byla puška kvalitní a spolehlivá. V dnešní době je na trhu mnoho druhů a výrobců kulových i brokových zbraní. *Konečný výběr by měl být výsledkem dlouhodobějšího rozvažování, protože by měl shrnovat všechny objektivní i osobní aspekty a faktory důležité pro výběr⁶.* Nejen, že by si měl každý nastudovat odbornou literaturu od výrobců zbraní, ale měl by mít představu, jaká zbraň je v jeho honitbě pro jeho lov účinná. Zvolená zbraň by měla být vkusná a měla by vypovídat o společenském postavení ve společnosti. Naopak lepší zbraň, není znakem nějakého snobského povýšeneckého života a ukazování movitosti, ale lovecký nástroj, který musí vydržet například nepřízeň naturogenních podmínek. Na druhou stranu se musí podotknout, že dražší zbraň je více kvalitnější a jejím nákupem se podporuje ruční výroba soukromých puškařů. Individuální výroba zbraní se kvalifikuje jako nejkvalitnější zbraň a při řádné péči se tato zbraň může předávat ve střelby schopnosti dalším generacím. Vizitkou jsou zbraně v muzeích z 18. století.

Když se pořídí starší zbraň, ze které už bylo stříleno, měla by se prověřit její funkční stav. U brokových zbraní jde především o hlaveň. Nesmí být někde vidět korozní mikročástice, které vedou k výduťi hlavně. Dalším problémem, který se po mnoha ranách objevuje, je velká vůle mezi baskulí a hlavní. Posledním vážným nedostatkem může být délka pažby. Každý střelec by měl mít na paměti pravidlo “hlaveň střílí, ale pažba strefuje”. Z toho lze usuzovat, že nesprávně dlouhá pažba neumožňuje střelci správnou střelbu na cíl. *Výsledek zkušenosti z dlouhodobé praxe: krátká pažba bývá příčinou nízké rány, podstřelu – při dlouhé pažbě zvěř nadstřelíme⁷.* U kulových zbraní se kontroluje především vývrt hlavně, aby nebyl poškozený. Při poškozeném vývrtu hlavně, nemá střela optimální rotaci a může poškozovat v daném místě svým tlakem hlaveň. Dalším

⁶ HANÁK, J. *Myslivecké střelectví*. Brno, 2009, s. 49

⁷ JAVŮREK, J. *Lovecké praktikum*. Praha, 1973, s. 18

problémem je poškrábaný brynýr (černění na povrchu hlavně), který je známkou nesprávného starání o zbraň předchozího majitele. To může vést k vnější korozi a v extrémním případě při výstřelu prasknutí hlavně. V poslední řadě se nesmí zapomenout na pažbu. Ta by měla být v co nejlepší stavu. Neměly by na ní být viděny žádné praskliny či oděrky, které by vedly k jejímu prasknutí. U kulových i brokových zbraní se musí dbát na alarmující příčiny poškození zbraně.

3.2 Fyzická zdatnost a zbraň

Mohlo by se zdát, co má společného fyziologická konstituce člověka se zbraní, ale pravda je, že mnoho. První věcí, která ovlivňuje střelbu se zbraní je věk. Je vědecky dokázáno, že správná střelba a neustálé rozvíjení schopností kulminuje mezi 30 – 35 roky. Poté se křivka pomalu propadá. Z toho vyplývá, že čím více stárneme, tím více se naše střelecké dovednosti klesají. Druhou věcí, která se s přibývajícím věkem zhoršuje jsou oči. *Brýle jsou po 45 letech pro myslivce obvyklou nutností*⁸. Jsou však mezi střelci výjimky, kteří mají tak výbornou životní střeleckou průpravu, že na jejich střelbu věk nemá vliv. Avšak pro většinu střelců za špatné vidění kříže v puškohledu nebo nevidění na mušku u brokové zbraně, obviňují samotnou zbraň a ne svůj zdravotní stav. Do té doby se snaží všemocně upravit hledí nebo kupovat si výkonnější optiku. Z toho vyplývá, že pravidlo “co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš” platí ve střelbě dvojnásob. To vše se ještě může skloubit se špatným psychickým stavem. Z toho vyplývá, že by lovec neměl své emoce promítat do střelby na zvěř. Lov samotný by měl být brán jako relaxační činnost, kde si myslivec psychicky odpočine, uleví si od napětí a každodenního shonu. Z lesa by pak měl odcházet s pocitem naplnění a psychicky vyrovnaný. Neměl by střílet agresivně a měl by každou ránu pečlivě uvážit.

⁸ BÍLÝ, J. *Lovecká střelba*. Praha, 1983, s. 16

4 Typické zbraně a ráže používané v myslivosti

Zbraně rozdělujeme do dvou základních skupin. Na zbraně chladné a palné. Chladnými zbraněmi používané při lovu jsou lovecké nože (k vyvrhování a k zarázu), lovecký tesák (dnes používaný jako pomůcka k pasování) a oštěp (k ochraně honce v leči před černou zvěří nebo zvěří královskou). Mezi chladné zbraně můžeme zařadit i tzv. kančí meč. *Ten se vyznačoval rozšířenou čepelí u hrotu. Vyskytovaly se i dvoudílné sklopné záštity, které se po vytažení meče z pochvy rozevřeli buď ručně nebo samočinně prostřednictvím zpruh. Kančí meče se podle druhu záštity přenášely buď v pochvách, nebo obnažené na rameni.*⁹ Všechny ostatní nože, používané při parforsních lovech, se postupně vyvinuly v dnešní lovecké nože, jak je dnes známe.

4.1 Palné zbraně

Pro lovecké účely se v České republice používají pouze dlouhé palné zbraně. V jiných státech jsou povolené k dostřelení poraněné zvěře i krátké palné zbraně (revolvery, pistole). Zbraň, může být velmi nebezpečná a neměl by ji používat nikdo, kdo se důkladně neseznámil s jejími komponenty a nenaučil se s ní bezpečně zacházet. Nejde jen o ohrožení na životě, ale nezkušený střelec zvěř postřelí a tím jí způsobí zbytečnou bolest a umírání v utrpení. Takovýto přístup je nejen neetický, ale hlavně ekonomicky nevýhodný. Stane se, že daný kus se vůbec nedosleduje a tím je po ekonomické stránce škoda například *na černé zvěři 3 510 Kč.*¹⁰ Lovec, který je uvědomělý si před loveckou sezónou svou zbraň na střelnici vždy seřídí, vystřelí si pár ran a ubezpečí se o správnosti střelby na cíl.

4.1.1 Brokové zbraně

Brokovnice je základní zbraní evropských lovců. Je vybavena jednou nebo více hlavními s vnitřní hladkou stěnou. Z těchto zbraní se střílí broky (hromadná střela) nebo střelou jednotnou (S-Ball, Brenneke, Stendebach aj.) Na konci každé hlavní je zahrdení (choke), které má za úkol zúžit rozptyl broků. Z toho vyplývá, že čím je větší zahrdení, tím je přesnější střelba na delší vzdálenost. Existují brokové úst'ové nástavce, kterými se může měnit zahrdení podle vzdálenosti, na kterou lovec hodlá střílet. Rozlišujeme plné, tříčtvrtinové, poloviční a nebo čtvrtinové zahrdení, přičemž zúžení se pohybuje od 0,23

⁹ FAKTOR, Z., LANKAŠ, K. *Rukověť loveckého střelectví*. Praha, 1982, s.16

¹⁰ FEUEREISEL, J. *Zelená čísla o ekonomice v současné české myslivosti – co stojí myslivost v České republice*. Praha, 2010, s.74

– 1,1 mm. Můžeme se také setkat i s hlavními, které nemají žádné zahrdlení a ty nazýváme cylindrické.

Brokovnice podle počtu hlavní se dělí na čtyři základní druhy: broková kozlice, broková dvojka, jednoranná brokovnice a opakovací brokovnice. Toto rozdělení brokovnic doplňovaly ještě dva druhy brokovnic a to brokový troják a nebo čtyřče. Historie dokázala, že takto složité mnohohlavňové svazky byly poruchové, těžké a pro dnešní lov zastaralé. Dále dělíme brokovnice podle způsobu nabíjení na tzv. zadovky, které se nabíjejí u závěru zbraně a předovky nabíjené ústím hlavní. Z hlediska umístění kohoutů se brokovnice rozdělují na zbraně s vnějšími kohouty (lankasterky) a se skrytými kohouty (hamerlesky).

Broková kozlice má dvě hlavní nad sebou. V Evropě je nejrozšířenější z důvodů přesnější střelby díky mířidlům a výhodného uchopení do ruky. Její mnohostranné využití, je dáno rozdílným zahrdlením v každé hlavní. Brokové kozlice jsou vyráběny jako hamerlesky.

Broková dvojka se dvěma hlavními umístěnými vedle sebe je složitější nejen na výrobu, ale i na její údržbu. Sériově se vyrábí pouze ve státech, kde jsou nízké náklady na pracovní sílu. Pro lépe situovanou klientelu se kvalitní ruční výroba dvojky, udržuje v celé Evropě. Ceněna je především pro svou eleganci a opravdovou kvalitu zpracovaného materiálu. Její předpažbí rozkládá váhu zbraně na předloktí. Střelec tedy není nucen úplně sklopit hlavní na vyjmutí nebo vyhození vystřelených nábojnic. Broková dvojka má stejné výhody jako broková kozlice v rámci mnohoúčelnosti hlavní.

Jednoranná brokovnice je dnes málo používaná zbraň. Nejčastěji se používá při společných lovech, aby střelec neměl při sobě moc velkou zátěž. Je lehká, spolehlivá, levná a dosahuje dobrých balistických výsledků. Právě kvůli tomu se využívá v největších rážích na černou zvěř, ale i v malých ráží pro lov pernaté zvěře.

Opakovací brokovnice je vybavena jednou hlavní a zásobníkem pod ní. Nejrozšířenější verze je vyráběna s mechanismem pumpy. Lovecká opakovací brokovnice je tříranová. Při konstrukci bylo využito principu tlaku plynu vzniklého při výstřelu na závěr. Když se tato broková zbraň nabíjí, zatáhne se závěr do zadní polohy, kde ho bude držet záchyť závěru. První náboj se zasouvá do nábojové komory, druhý náboj se vkládá pod podavač a třetí náboj na místo druhého náboje. Nabíjecí okénko má tu zvláštnost, že má uzavíratelný kryt proti vniknutím jiných nečistot. Tyto zbraně jsou

velmi odolné a z balistického pohledu na kvalitu velmi přesné. Vzhledem k jejímu složitějšímu ovládání a jedné hlavní lze říci, že je v dnešní době nepraktická a neskladná. Proto se podotýká, že to je tzv. vylepšená jednoranná brokovnice.

4.1.2 Ráže brokových zbraní

Každá broková zbraň je označena ráží. Ráže charakterizuje průměr základní část hlavně. Číslo, kterým je daná brokovnice označena, odpovídá počtu odlitých koulí stejného průměru z jedné anglické libry olova (0,453 kg) a suvně projdou vývrtem hlavně. To znamená, že čím více bylo odlito koulí, tím menší mají průměr. V dnešní době jsou nejpoužívanější ráže 12, 16, 20. Každá zde uváděných ráží může mít jinou délku nábojové komory. Rozměry nábojových komor jsou mezinárodně normovány, aby svými rozměry a tvarem plně odpovídaly brokovým nábojům. Nesmí být příliš těsné z důvodu znesnadnění vkládání, vytahování či vyhazování prázdných nábojnic. Na druhou stranu, nesmí být nadměrně volné, kvůli pružnosti stěny nábojnice, která by při výstřelu mohla v nábojové komoře prasknout. Při takto špatně nevyvážených nábojových komorách, vznikají nebezpečné situace. V obou případech dojde k poškození zbraně. Dojde-li k takovému prasknutí nábojnice, ucházejí prachové plyny směrem k závěru zbraně, který se může zničit. Kromě toho s únikem plynu se výkon rány snižuje. Když nastane shoda náhod a hlaveň není v přímé ose s osou vývrtnu, může nerovnoměrné rozložení ocelové hmoty způsobit chvění hlavně. Z toho vyplývá, že je horší rozptyl broků na cíl. V nejhorším případě se může stát, že nastane tzv. “výduť hlavně” a hlavňový svazek pukne. Tento stav může nastat i při používání naddimenzování prachových složek v brokových nábojnicích. Při výstřelu se nahromadí takový tlak v hlavni, že v nejtenčím bodě v hlaveň praskne. Délka nábojových komor u všech typů brokovnic se za posledních 30 let ustálila na třech základních délkách 65 mm, 70 mm, 76 mm. Do těchto délek nábojových komor by se měli používat nábojnice stejné délky. Existuje výjimka a to náboj s rozměrem 67,5 mm pro komoru 65 mm a 70 mm. Toto střelivo je vyráběno s jednotnou střelou pro společné lovy na černou zvěř. Při použití nábojnice (76 mm) do komory (70 mm) se při výstřelu ústí nábojnice rozevírá v přechodovém kuželu a vzniká tím nebezpečný zvýšený tlak plynů na stěny hlavně. Když však naopak vložíme do komory (70 mm) nábojnici (65 mm), není při výstřelu část komory kryta pláštěm nábojnice a dlouhodobé působení prachových plynů na nechráněné místo způsobuje korozi a erozi.

Důležitým aspektem pro bezpečnou střelbu je kromě zbraně, také brokové střelivo. Jakmile broky opustí hlaveň ztrácejí rychlost. Rozbíhavost broků je tím větší,

čím je jejich velikost menší. Z praktického hlediska platí, že čím jsou broky menší, tím více jich je a tím mají větší šokový účinek při zásahu. Průbojnost je, ale menší a dolet kratší. Naopak platí, že větší broky mají větší průbojnost a větší dolet. Pro rychlé usmrcení zvěře je šokový účinek důležitý, a proto jsou náboje s menšími broky účinnější. To platí, ale jen v určitém rozmezí a hlavně záleží na velikosti lovené zvěře (*tabulka č.1*). Zásah zvěře tvoří jen několik nepravidelně rozmístěných broků. Pokud broky nemají dostatečnou energii a nezasáhnou životně důležitou oblast v těle zvěře tak, aby vyvolaly okamžitou smrt, potom daný živočišný cíl umírá bolestivou nehumánní smrtí. Podle balistických prognóz se odhaduje, že zvěř musí být v průměru zasažena minimálně čtyřmi broky, aby smrt zvěře byla okamžitá. Záleží samozřejmě na zahrdlení brokové zbraně a dalších aspektech střelby na cíl. *Dostřel lovecké brokovnice má čtyři hodnoty: účinný dostřel, ideální dostřel, krajní dostřel a nebezpečný dostřel.*¹¹ Účinný dostřel lze obecně vysvětlit jako místo styku broků a cíle, kde zvěř je čistě usmrcena (okolo 45 m dle zahrdlení). Ideální dostřel je ten, kde i při chybném míření dojde k usmrcení zvěře (max. 35m). Krajní dostřel je vzdálenost, kam vystřelené broky dopadnou vzhledem k horizontu (až 180 m). Nebezpečný dostřel je takový, kam dopadnou broky za nenormálních podmínek. Když například teplota plynu “svaří” broky v jednotnou nepravidelnou kulku, která má neodhadnutelnou dráhu letu až do vzdálenosti 800 m. Staré myslivecké pravidlo říká: Vynásobí - li myslivec průměr broků na 100 m, taková je maximální vzdálenost dopadu broků.

¹¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Encyklopedie Myslivost*. Praha, 1996, s.67

Tabulka 1: Velikost broků oproti velikosti lovené zvěře.

Průměry broků	Druh zvěře	Hmotnost zvěře
2,0 -2,5 mm	Koroptev polní, divoký holub, straka obecná	0,2 -0,6 kg
2,5 – 3,0 mm	Kachna divoká, bažant obecný, králík divoký,	0,6 – 1,5 kg
3,0 – 3,5 mm	Kachna divoká, husa divoká	1,5 – 4,0 kg
3,5 – 4,0 mm	Zajíc polní, liška obecná,	4,0 – 15,0 kg
4,5 a více	Toulavý pes, vlk	15,0 kg – a větší

Zdroj: Hell, P., HROMAS, J. *Nová příručka myslivce*. Bratislava, 2002, s.258

4.1.3 Kulové zbraně

Lovecké kulovnice jsou přesnější ve střelbě na cíl než brokové zbraně. Mají mnohem větší dostřel na veškerou srstnatou zvěř. Kulová hlaveň se liší od brokové tím, že uvnitř má vnitřní šroubovitě drážkování, zajišťující na velkou vzdálenost, přesný dolet vystřelené kulky. Každá kulovnice se skládá z několika částí: hlaveň, pouzdro závěru, závěr, pažba, mířidla, nábojová schránka, spoušťový a pojistkový mechanismus. O tyto části se musí nejvíce pečovat a kontrolovat, protože je jsou nejvíce namáhány střelbou. Mnozí myslivci prohlašují, že existují zbraně, které nepotřebují údržbu či nepotřebují je čistit. Pravdou zůstává, že i sebekvalitnější zbraň se musí alespoň ošetřit. Takové ošetření by se mělo provádět při každém použití zbraně a to dokonce i tehdy, když byla zbraň pouze nošena a nebylo z ní stříleno. Po střelbě by každý střelec měl hlavně prostříkat olejem, aby se rozpustili po výstřelové zplodiny. Poté použijeme jemný mosazný kartáček a nebo hrubou koudel a po směru vývrtu vytlačujeme usazeniny z hlavně ven. Po takto vyčištěné hlavni použijeme jemnou koudel s konzervačním olejem. Tímto postupem ošetřujeme všechny namáhané kovové části. Čistící olej se nesmí dostat na dřevěnou lakovanou část zbraně. Ta posléze měkne a narušuje strukturu dřeva a může být nespolehlivá při střelbě.

Kulové zbraně se dělí podobně jako brokové zbraně. Z historického hlediska je nejvíce rozšířená obyčejná kulovnice s jednou hlavní. Všechny lovecké kulovnice jsou odvozeny z vojenských kulovnic a přizpůsobené pro lov zvěře. Kulové zbraně dělíme na: kulovnice, kulové dvojáky, kulové kozlice, kulové trojáky a další kombinace s různými druhy hlavní.

Kulovnice jsou dnes klasické opakovací zbraně z původních vojenských jednohlavňových pušek Mauser pro střelbu 3 – 5 ranami. Po výstřelu otevřeme závěr páčkou nahoru a k sobě přitáhneme. Tím se vyhazuje vystřelená nábojnice a z nábojové schránky nebo nábojového zásobníku se před závěr automaticky připraví nový náboj. Pohybem dopředu se vsune náboj do nábojové komory. Páčku závěru dáme do polohy dolů a máme nabito pro opakovaný výstřel. Tato manipulace se závěrem zbraně je hlučná a trvá delší čas. V dnešní době už byla tato technika vylepšena “přímo tahem”. Tato změna je rozdílná v tom, že lovec nemusí “odlícnit” od lícnice (na pažbě zbraně), ale celá přebíjecí manipulace je dvěma směry. Přitáhne páčku závěru k sobě a tím vyhodí vystřelený náboj z nábojové komory. Tím se automaticky před závěr vloží nová, nevystřelená nábojnice. Posunutím páčky závěru dopředu, zasune náboj do komory a může pohotově střílet dál. Díky tomuto mechanismu se zkracuje čas přebíjení a zrychluje se opakovaná střelba na cíl. Tyto kulovnice ještě můžeme dělit na polopažbené (nejrozšířenější) a celopažbené. Poslední jmenované jsou v dnešní době už málo k vidění.

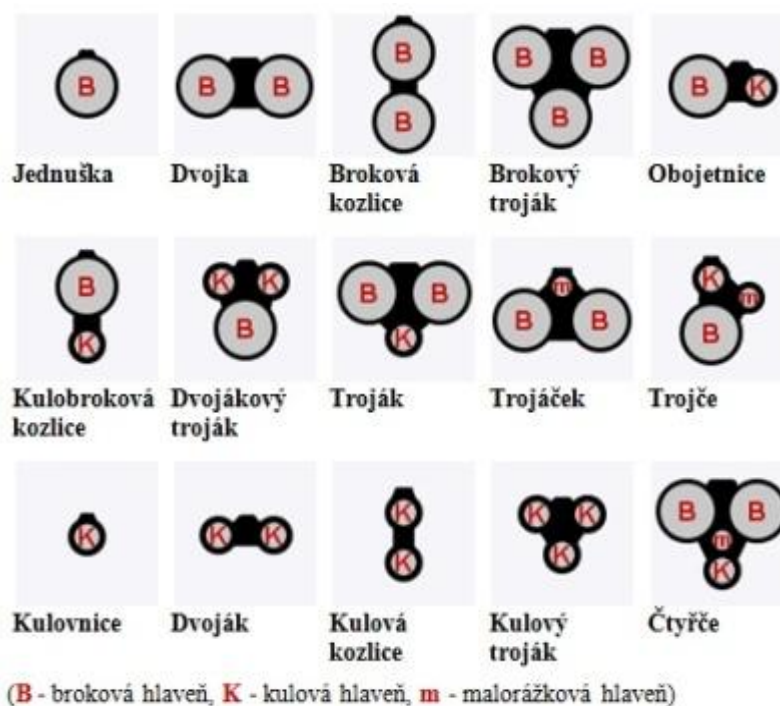
Kulové dvojáky jsou zbraně se dvěma hlavními vedle sebe a kulové kozlice s hlavními nad sebou, které v dnešní době nejsou tak časté. Jsou to velice speciální zbraně svou náročností na výrobu. Patří bezesporu mezi nejdražší zbraně na zbraňovém trhu. Jejich kvalita je vysoká, protože se nevyrábějí sériově, ale ruční úpravou. Tyto zbraně slouží hlavně k reprezentaci a prestiži daného myslivce. U starší zbraně se vždy musíme zaměřit na sestřelení obou hlavní, aby měli co nejmenší odchylku nástřelu. Tyto zbraně váží od 3,2 do 3,6 kg v běžných rážích používaných pro lov. Tato zbraň je pro svou vyváženost a kompaktnost vyhledávaná hlavně pro lovce, kteří loví velká nebezpečná zvířata v Africe. Vzhledem k nutnosti expresních ráží se musí používat ocel, která vydrží velké tlaky těchto kulových nábojů. Tato kulovnice je určena pro zkušené a velmi náročné střelce.

Kulové trojáky a další kombinace více zbraňových svazků slouží jako univerzální zbraně na veškerou zvěř. Velkou nevýhodou, kromě ceny zbraně, je její hmotnost. Při přebíjení střeliva je pohotovost střelce omezena několika komorami. Rychlost přebíjení

je poměrně dlouhá. Zbraně tohoto typu jsou vždy zlamovací. Tyto zbraně jsou určeny pro lovce, kteří chtějí být hodně individuální a vlastnit unikátní zbraň a neváhají za ní zaplatit i hodně vysokou cenu.

Z praktického a ekonomického hlediska se v českých honitbách nejčastěji používá kulobroková zbraň. Při pořízení výměnných hlavních máme dvě zbraně v jedné. Kulobrok, je ideální pro denní pochůzky po lese, protože máme k dispozici nejen kulovou hlavni na spárkatou zvěř, ale i brokovou hlavni při setkání se zvěří škodící myslivosti. Nejpoužívanější ráží je 12/ 7 x 57 R nebo 16/ 6,5 x 52 R. Takto značená zbraň znamená, že první číslo je ráže brokové hlavně a druhé za lomítkem, je ráže kulové zbraně včetně délky nábojnice. Písmeno R znamená, že se jedná o nábojnici s okrajem. Z pohledu praxeologického jde o velmi univerzální zbraň, která se doporučuje pro všechny typy honiteb.

Obrázek 1:Názvy kombinovaných zbraní podle počtu a uspořádání hlavních

Zdroj: Hell, P., HROMAS, J. *Nová příručka myslivce*. Bratislava, 2002, s.251

Ráže kulových nábojů je shodná s ráží kulové zbraně, jen s tím rozdílem, že je doplněna o údaj o používané střele. Kulový náboj je mosazná dutinka se dnem, kde je umístěna zápalka. Mezi střelou a zápalkou se nachází prachová náplň. Prvními nábojnici, které plnili funkce vyjímají a těsnící byly kovové náboje Lefauchaux. Náboje s okrajem označené "R" se používají u zbraní sklopných kombinovaných. Bezokrajová nábojnice nemá dno opatřené okrajem, ale za to má drážku pro vytahovač.

Tato nábojnice se používá především u samonabíjecích zbraní nebo opakovacích kulovnic. Označení ráže zbraně je dvojí. Evropské značení ráže se skládá ze dvou čísel (7 x 57). První číslo značí průměr střely v milimetrech a druhé číslo délku nábojnice v milimetrech. Americké či Anglické značení ráží je jiné. Například 30- 06 Springfield znamená, že 30 setin palce (7,62 mm) a 06 znamená rok vzniku náboje (1906). Vedle zkratk výrobce (Win. – Winchester, Rem.- Remington) jsou dále označovány náboje dalšími symboly.

Tabulka 2:Označení kulových ráží

R	Z německého Rand – okraj
J	Původně I od slova infanterie. Označuje vojenský původ nábojů ráže 8 mm s délkou nábojnice 57 mm.(8 x 57 J)
S	Z německého Stark – silný. Označuje náboj s větším průměrem střely (8,22 mm), uvádí se se pouze u ráže 8 mm
SE	Dle ISO jde o označení pro Švédsko (6,5 x 55 SE)

Zdroj: Vlastní

Střely kulových nábojů se dělí na čtyři základní druhy: celoplášťové, poloplášťové, expanzní a speciální.

Celoplášťové střely jsou zakryty celé pláštěm, který obaluje i špičku. Jsou velmi odolné a cílem pronikají s hladkým průstřelem. Celková deformace této střely je minimální a proto se používá jen pro odstřel africké zvěře s velmi silnou kůží. Pro odstřel spárkaté zvěře jsou nevhodné. Její energie je konzistentní a nezpůsobují okamžitý ranivý účinek. Na základě těchto faktů zvěř po zásahu nebarví (nekrvácí) a tím se znesnadňuje dosled.

Poloplášťové střely jsou v myslivosti nepoužívanější. Jejich většinou olověné jádro vyčnívá z pláště jako špičatý, zaoblený nebo plochý hrot. Dle balistických výzkumů vyplývá, že tyto střely, které mají měkký hrot, předávají dopadovou energii o 80% - 90% větší než střely celoplášťové.

Expanzní střely mají v hrotu dutinku. Ta se při nárazu do cíle lehce deformuje a způsobuje hydroefekt s následným rozkladem. Tyto střely způsobují nežádoucí střepinový účinek. Proto se občas najde střepina mimo deformační plochu zásahu. Pro odstřel slabší zvěře se nehodí, protože se s nimi znehodnocuje zvěřina. Tyto střely jsou dnes nahrazovány vylepšenými konstrukcemi.

Speciálními střelami jsou třeba střely s dvojitým jádrem. Tyto střely, jsou s důsledným řízeným rozkladem při průchodu zvěře. Přední část je tvořená měkkým olovem, které se při nárazu deformuje tak, že zvětší svou plochu a tím předá velkou část energie. Pokud se střela nabíjí odděleně od ostatních částí, mluvíme o děleném střelivu. Pevnější část střely pomáhá s vniknutím do tužších částí těla zvěře (kosti). Tato kompaktní část pak zůstává v druhé části těla zvěře. Tyto střely se v myslivosti a lovectví používají sporadicky. K těmto speciálním střelám můžeme řadit i střely narkotizační, které se používají do speciálních zbraní. Hnací náplní není výmetná slož bezdýmného prachu, ale tlak přes bombičku s oxidem uhličitým.

4.2 Trend v používání loveckých zbraní

Obecným faktem je, že vývoj v jakémkoliv odvětví lidského počínání jde ku předu. To platí hlavně v oblasti zbraní. V minulém století byly v kurzu univerzální zbraně a střelivo na odlov veškeré zvěře. V dnešní době je trend opačný. Na každou specifickou zvěř se hledá speciální ráže. Prvním signifikantním prvkem nových ráží je optimální nástřelná vzdálenost (ONV) na více než 200 m. Myslivecká vzdálenost je, dle pravidel, 100 m. Dalším markantním rozdílem je odklon od slabých ráží k výkonným rážím. Z toho vyplývá, že se používají střely s větším průměrem a velkou výkonností. To vede k docílení efektivní střelby i na menší zvěř s hůře umístěným zásahem. Dosud používané “klasické “ ráže jako jsou 7x57 R , 308W., 30-06 Springfield nebo 8x57 JS jsou nahrazovány většími rážemi například 7 mm Rem Mag nebo 338 Norma Magnum. Největší pozornost se i z těchto ráží přesouvá k ještě větším průměrům jako jsou 8,0 mm, 8,6 mm a dokonce 9,3mm. Z hlediska trendů se musí podotknout, že je na ústupu ráže 5,6 mm. *Tato ráže byla zavedena do americké armády v 60. letech 20. století z důvodu velké šokové účinnosti*¹². Na základě této informace začala být používána i v lovectví.

¹²Trendy v používání kulových ráží v lovecké a sportovní praxi [online]. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z WWW: <<https://myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2020/Duben-2020/Trendy-v-pouzivani-kulovych-razi-v-lovecke-a-sport>>.

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (ve znění pozdějších předpisů), hlava V. § 45 odst. 1 písm. k, zahrnuje mezi zakázané způsoby lovu odstřel srnčí zvěře jinou zbraní než kulovnicí s nábojem o dopadové energii střely ve vzdálenosti 100 m nižší než 1000 joulů a ostatní spárkatou zvěř nižší než 1500 joulů.¹³ Z toho vyplývá, že v budoucnu budou zakázány všechny malé ráže z důvodu stále lepší vitality zvěře. Někteří uživatelé honiteb zavádějí ve svých vnitřních směrnících pravidlo, že na odlov veškeré spárkaté zvěře, budou používat výkonnější ráže a minimální průměr střely bude 7 mm. Což je jasný signál, aby se celá myslivecká základna přezbrojila. V těchto honitbách jsou tedy zakázány dříve oblíbené ráže 5,6 x 50 R Magnum nebo 222 Remington.

Dalším ožehavým problémem v přítomné době je zákaz olovnatých střel a údajný negativní dopad na životní prostředí. Podle výzkumné práce se dokázalo, že v Evropě se větší kontaminace olova nalézá pouze v oblastech, kde je provozována dlouhodobě střelnice. *Po rozšíření palných zbraní, bylo olovo stále víc využíváno ve střelivu (dnes asi 5 % světové výroby Pb), dále na barvy a ve 20. století zejména na automobilové baterie, ve kterých končilo asi 80 % vyrobeného olova¹⁴. Dle výzkumů by se olovo nemělo zakazovat, protože není jiných chemických prvků, které by mohli Pb nahradit. Jsou už na trhu varianty ocelových či měděných složí střel, ale žádné nemají požadovanou hustotu či bezpečnostní záruku neodrazitelnosti od cíle. Výsledek výzkumu je zatím nejistý. Kontaminace olověným střelivem je lokální, a proto by neměla být řešena plošným zákazem, a přitom by orgány odpovědné za stav životního prostředí ve spolupráci s mysliveckými organizacemi měly řešit zvláštní režim střelby a omezení střeliva s obsahem olova¹⁵. Při novelizaci zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti, hlava V, odst. 1. § 45, písm. w, se zakazuje, používat olověné brokové náboje k lovu vodního ptactva na mokřadech. Trend a vývoj zbraní a střeliva bude i nadále pokračovat a je jen na nás, jak se k tomu postavíme.*

¹³ Kolektiv Autorů. *Penzum – myslivost pro teorii a praxi*. Praha, 2024, s. 503

¹⁴Využívání olova a jeho toxikologická rizika [online]. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: WWW: <<https://ligalibe.cz/wp-content/uploads/2021/09/Studie-Strelivo-s-obsahem-olova-a-jeho-enviromentalni-dopady.pdf>>. s. 10.

¹⁵Využívání olova a jeho toxikologická rizika [online]. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: WWW: <<https://ligalibe.cz/wp-content/uploads/2021/09/Studie-Strelivo-s-obsahem-olova-a-jeho-enviromentalni-dopady.pdf>> s. 19

5 Způsoby lovu a jejich provádění v honitbě

Lov je způsob, při kterém se zmocňujeme zvěře v rámci zákonných předpisů a v duchu myslivecké etiky. V myslivosti je právo lovu jedním z hlavních způsobů regulace početnosti volně žijící zvěře. Myslivci loví především kvůli ochraně ekosystému a udržitelné rovnováze mezi populacemi v přírodě. Každý druh zvěře má stanovenou dobu lovu, tzn. dobu odlovu, kterou upravuje vyhláška. Při lovu je důležité dodržovat etické zásady a chovat se k přírodě ohleduplně a s respektem. Lov by neměl být brán jako sport nebo tradice, ale je důležitým nástrojem ochrany přírody. Lov se provádí různými způsoby například čekanou, šoulačkou nebo pomocí lovecky upotřebitelných psů, kteří mají složenou zkoušku z výkonu. V honitbách provádíme lovy se zbraněmi dvěma způsoby a to lov osamělý a lov společný.

5.1 Lov osamělý

Tímto lovem je lov odstřelem, při němž se lovec pohybuje v honitbě osaměle nebo za pomoci svého věrného psího druha. Tento lov se dále dělí na čtyři nejpoužívanější a nejoblíbenější lovy. Je to šoulačka, lov na obnově, čekaná a lov lestný.

5.1.1 Šoulačka

Tento druh lovu je ve velkých lesních komplexech nejpoužívanější. Lovci, kteří znají daný revír a umějí se v lese bezhlučně pohybovat je tento lov pro ně ideální. Na druhou stranu je časově a fyzicky náročný. Lovec se snaží opatrnou chůzí po udržovaných loveckých chodnících přišoulat k vybranému kusu spárkaté zvěře na dostřel. Při vykonávání tohoto lovu si lovec musí být vědom jednoho důležitého faktu. Zvěř má výborný sluch a hlavně neustále větrí (vyhledávají nebezpečí čichem). Proto by měl lovec neustále jít proti proudícímu větru (od zvěře k lovcovi). Další velkou předností, je neustálá připravenost zbraně ke střelbě. Lovec nikdy neví, kdy narazí na zvěř. Právě z toho důvodu by měl mít zbraň mít neustále nabitou, ale vždy zajištěnou! Odjišťovat zbraň se má těsně před výstřelem na správně přečtenou zvěř. Na takový lov se hodí mít lehkou opakovací kulovnici s výkonnou optikou, která je nastřelená na 100 m – 150 m.

5.1.2 Lov na obnově

Mezi individuální druh lovu je lov na obnově (na čerstvě napadané sněhu). Tento lov se uplatňuje převážně u odlovu černé zvěře. Rudl prasat se na čerstvě napadaném sněhu stopuje až do houštiny, kde zalehla. Za špatného počasí se hlavně silnější kusy neradi se zdvihají. Zkušený lovec, který se opatrně došel do jejich blízkosti, může je

opatrně a pomalu zvednout. Divočáci než zjistí, že se přirozený predátor dostal do jejich těsné blízkosti, má lovec dostatek času na umístění rány. Tento způsob lovu se za poslední dekádu moc neuplatňuje z důvodů nedostatku sněhu.

5.1.3 Čekaná

Tento způsob lovu je pro lovce nejméně obtížný a nejvíce používaný. Lovec na zvěř nejčastěji čeká na vysokém posedu, záštitě nebo na lovecké trojnožce ukrytý za stromem nebo keřem. Místo čekání se nachází na nejpravděpodobnějším místě, kam zvěř s pravidelnou určitostí dochází. Nejčastěji se tyto lovecké zařízení staví v okolí zvěřních stezek. Při lovu v noci musí být natočeno tak, aby při svitu měsíce nebyl lovec oslněn a měl ho neustále za zády. Při tomto lovu se musí přicházet minimálně hodinu předem, aby pachová stopa lovce nebyla zradidlem pro zvěř. Pro tento lov je nejideálnější používat kombinovanou zbraň. Z bezpečnostního hlediska je nutné připomenout, že zbraň se nabíjí až po obsazení loveckého místa. Další důležitou věcí pro lov v noci je baterka. Na začátku lovu by se na daný posed posvítit. Pokud se z posedu zpětně nerozsvítí, může lovec pokračovat v lovu. V opačném případě se vydá k jinému loveckému zařízení, tak aby nezradil kolegovi myslivci zvěř. Lovec, který se chystá ukončit lov, aniž by proběhla střelba, nesmí zradit zvěř, která bere paši. Počká, až se zvěř sama vzdálí a poté odejde tak tiše jak přišel. Co se týká ulovené zvěře, platí jednoduché pravidlo. Lovec, který ulovil z rudlu nebo tlupy jeden kus zvěře, nespěchá se podívat na ulovenou zvěř. Počká až ostatní kusy odejdou a poté jde ke zhaslé zvěři vykonat počtu zhaslé zvěři. Je to z důvodu toho, aby ostatní zvěř si nespojovala smrt druhá s přítomností lovce. Na čekané se nepoužívá takové oblečení, které vydává šustivý zvuk, který by mohl zvěř zradit při příchodu před lovecké zařízení. Při čekané je nejdůležitější vlastností každého lovce trpělivost.

5.1.4 Lov lestný

Tento lov se může používat při jakémkoliv z individuálních lovů. Nejčastěji se provádí při šoulačce, ale samozřejmě se hojně využívá na čekané. Při říji jelení zvěře se napodobuje hlas jiného jelena čili soka, který vyzývá k souboji. Zpravidla jde o mladší říjící jeleny. Při odpovědi na troubení se dá poznat, zda jelen hledá laň, je zalehlý či odbíjí soupeře. Mladší jeleni troubí vytrvale a mají vyšší hlas, natož starší jelen má hlubší hlas. Při použití lovu lestného v srnčí říji se používá hlas říjné srny tzv. pískání. Na tu reagují v okolí všichni říjní srnci, kteří v agónii s vysokým testosteronem, zapomínají na své bezpečí a vybíhají za hlasem srny. Při tomto lovu se lovec musí chovat disciplinovaně, aby zvěř nezradil rychlým pohybem či oblečením.

5.2 Lov společný

Společné lovy se u nás organizují především na divočáky, lišky, vodní a drobnou zvěř. V západních zemích jako je Rakousko či Německo jsou povoleny společné lovy i na spárkatou zvěř ve velkoplošných nátlačkách. V České republice se dle tradic, dodržují čtyři nejznámější organizované lovy (hon, nátlačka, nadhánka, nahánka). Při společných lovech se musí dodržovat obecně platné zásady:

- 1.) Při nástupu hospodář sdružení nebo vedoucí lovu musí zkontrolovat lovecké lístky, zbrojní průkazy, průkazy zbraní, zbraně a uhrazené povinné pojištění pro výkon práva myslivosti
- 2.) Po zahájení vedoucí lovu nebo hospodář všem zúčastněným obeznámí, jaký bude průběh lovu, časový harmonogram, kolik lečí je zamýšleno obstoupit, kdy a kde bude po lečích výlož a jaké signály se budou používat
- 3.) Dále bude řečeno, jaká zvěř a v jaké fyzické konstituci je povolena lovit
- 4.) Musí se samozřejmě velmi důrazně upozornit na bezpečnostní rizika spojená s lovem a dodržování všech zásad.
- 5.) Pokud platí v daném místě zvláštní veterinární opatření, mělo by se na to upozornit (v souvislosti s morem prasat nebo slintavka a kulhavky)
- 6.) Dále se představí závodčí a vedoucí honců
- 7.) Všichni účastníci lovu by měli dodržovat disciplínu a nesmí být pod vlivem alkoholu nebo psychotropních látek, co se týká hádek a rozmíšek ty jsou na společných lovech nepřípustné
- 8.) Vedoucí lovu je povinen dbát na bezpečnost při lovu a účastníka, který porušuje bezpečnostní pravidla napomenout, v krajním případě zastavit lov, a narušitele okamžitě poslat z lovu pryč

5.2.1 Hon

Společenské lovy na drobnou zvěř se nazývají honem. Nejpoužívanějším a nejefektivnějším způsob lovu zajíců na poli je tzv. kruhová leč. Používá se pouze tam, kde je dostatek zaječí populace maximálně 1x do roka a jen na $\frac{3}{4}$ honitby. Zbývající část honitby se nepoužívá k lovu, ale chrání se (komoruje). Sestava na tomto lovu je jeden střelec na dva honce. Na začátku lovu, by střelci měli mít od sebe rozestup 120 m aby zaječí zvěř dostala šanci na únik. Myslivecká etika praví, že by mělo být uloveno tolik zajíců, kolik je účastníků lovu. Průběh kruhové leče je následující:

- 1.) Počet středů kruhových lečí se naplánují a označí tyčí nebo jiným způsobem, aby byly viditelné
- 2.) Účastníci lovu vycházejí půlkruhem za sebou na dvě strany. Každá z těchto stran je vedena zkušeným místním myslivcem, který zná daný terén. Po určení střelce v řadě, může lovec nabít svou brokovou zbraň. Samozřejmě musí dodržovat bezpečnostní pravidla a nesmí ohrožovat ostatní účastníky lovu. V této fázi honu se střílí jak doprava tak doleva. Jakmile se závodčí z obou stran setkají, kruh je uzavřen.
- 3.) V ten moment po zaznění signálu se lovci a honci otočí o 90° a směřují do středu kruhu. Střelci dále mohou střílet z kruhu i do kruhu, aniž by někoho ohrozili.
- 4.) Pokud se vzdálenost účastníků honu zmenší natolik, že by střelbou ohrozili samy sebe, zazní pokyn, aby lovci zůstali stát a honci pokračovali ke středu kruhu. Právě od té chvíle mohou střelci lovit zajíce pouze vyběhnuté z kruhu ven.
- 5.) Nejdůležitější složkou na tomto lovu jsou psi. Nejlépe ohaři nebo přinašeči.

Při takto složitě organizovaném lovu se od lovců a honců očekává, že budou plně disciplinovaní a nebudou porušovat jednu ze zásad myslivosti, která zní: Špatně vystřelenou ránu nelze nikdy vrátit zpět!

5.2.2 Nátlačka

Nátlačkový lov je v dnešní době málo používaný. Účastníků lovu je maximálně 5 lovců, 2 honci a lovecky upotřebitelný pes se složenou zkouškou z výkonu. Podstata tohoto lovu je, že zvěř, která je v leči se chůzí honců pomalu zvedá a přichází po ochozech, kde stojí již připraveni střelci. Úspěch lovu je závislý na znalosti terénu a ochozů, kudy zvěř nejčastěji chodí. Při nátlačce se honci musí vyvarovat hlasitým povelům či pokřikování. Největší pozornost při tomto lovu je opět bezpečnost. Závodčí musí střelce přesně instruovat, kam může střílet a kde se nachází další lovecký kolega. Jako předešlý hon i tato nátlačka vyžaduje od lovců velkou kázeň. Hlavně je třeba si dát pozor na odražené nebo roztráštěné střely.

5.2.3 Nadhánka

Tento specializovaný lov se používá v horských nebo méně přístupných terénech, kde je obeznámena zalehlá zvěř, nejčastěji černá (divočáci). Při nadhánce jsou přítomni jen střelci a psi. V tichosti se obstoupí leč a vypustí se psi a ty by měli divočáky zvednou. Může se v ojedinělých případech stát, že do leče jdou honci ba i střelec, z důvodů, že psi drží na místě zvěř, která se ze křoví nezvedne na řadu střelců. Vhodní pro takový lov jsou slovenští kopové nebo teriéři, kteří se nenechají odlákat jinou stopou. Při nadhánce se musí dodržovat naprostá disciplína, aby nedošlo při střelbě na kus zvěře k postřelení pracujícího psa.

5.2.4 Nahánka

Nahánka je nejběžnějším a nejvíce plánovaným společenským lovem v České republice. Lov nahánkou se používá tam, kde je vysoký stav černé zvěře a schůdnější terén. Organizace před lovem je velice náročná. Musí se naplánovat počet a směr lečí, způsob přepravy střelců a honců, určit vhodné místo na polední přestávku k občerstvení a připravit místo na výlož a výřad. Pokud není závodčí střelců, tak očíslovat střelecká stanoviště nebo vyznačit v aplikaci Huntera souřadnice, kde má střelec stát. Střelci nejčastěji obstupují leč ze dvou stran. Občas jsou rozestavěni do písmene U nebo uzavrou leč úplně ze všech stran. Honci se psi jdou středem leče. Pokud se lovenou zvěř nepodaří vytlačit směrem na lovce, žene se leč zpět tzv. se hobluje. Nejčastěji divoká prasata postupují po vrstevnicích a s tím by se měl organizátor lovu počítat. Co se týká střelců na pozicích, tak po ukázání střeleckého místa závodčím, lovec poděkuje a popřeje lovu zdar. Na stanovišti zjistí, kde stojí lovečtí kolegové a nabije zbraň. Při lovu se chová tiše, nekouří ani nemluví se sousedy, aby nepřipravil o loveckou šanci sebe nebo druhý. Nesmí do konce leče opustit stanoviště za žádnou cenu i kdyby ulovil kus, nebo ho chybil. Vše se řeší po odtroubení nebo ukončením, které se po řadě posílá jako “hotovo”. Poté lovec vybijí zbraň a sdělí závodčímu kam střílel. Pokud zvěř nezůstala “v ohni”, musí být na místo povolán pes s barvářskými zkouškami, aby dosledoval postřelený kus. Po leči se všichni sejdou na stanoveném místě a ulovená zvěř se položí na pravý bok na výlož. Oznámí se úspěšný lovec první leče. Poté se opakuje stejný postup v dalších lečích. Po poslední leči se všichni sejdou na výřadu, kde za zvuků Dykovo “Halali” předává vedoucí lovu “poslední hryz” úspěšným lovecům. S pozdravem “Myslivosti zdar” se ukončuje nahánka a všichni účastníci lovu přesouvají do sálu, kde přátelsky diskutují a oslavují úspěšný lov.

6 Analýza rizik při jednotlivých způsobech lovu

6.1 Popis rizika

Bezpečnostní rizika v myslivecké praxi vyžaduje specifické přístupy k různým lovným metodám, které se liší mechanikou provedení, typem používaných zbraní a charakterem prostředí. Tato část práce systematicky rozčleňuje lovecké techniky na základě kritérií, jako je dynamika pohybu střelců, typ střeliva a organizační náročnost lovů.

6.1.1 Kvalitativní hodnocení závažnosti rizik

Pro hodnocení následků a jejich pravděpodobností se využijí číselné škály. Hlavním omezením této metody je nedostatek validních, věrohodných a reprodukovatelných dat, která jsou nezbytná pro přesné výpočty. Pravděpodobnost výskytu konkrétních nežádoucích událostí lze zřídka stanovit s dostatečnou přesností. Obecný princip kvantifikace rizika vychází z rovnice kombinující pravděpodobnost a závažnost přímých následků.

$$R = P \times N$$

R – stupeň rizika

P – pravděpodobnost nebezpečné události

N – potencionální následky

6.1.2 Kvalitativní hodnocení závažnosti rizik

Při kvalitativním posuzování rizik se stanovuje závažnost následků, pravděpodobnost výskytu a míra rizika zařazením do určitých stanovených kategorií (Vysoké, střední, nízké). Metoda je zásadní pro návrh preventivních opatření, ale zahrnuje riziko zkreslení vlivem praxeologického úsudku.

6.1.3 Semikvantitativní hodnocení závažnosti rizik

Následky a pravděpodobnosti jsou kvantifikovány pomocí numerických stupnic, které se následně propojují matematickými vzorci ke stanovení míry rizika. Škály mohou nabývat lineárními, logaritmickými nebo i jinými strukturami, přičemž konkrétní výpočet se případ od případu liší.

6.1.4 Techniky posuzování rizik

Metodologické přístupy se odlišují podle měřítka a složitosti procesu, generují různé formy výsledků a mají rozdílné nároky na čas a antropogenní kapacity. Některé metody se vzájemně doplňují nebo se dokonce prolínají, jiné jsou zcela nekompatibilní. Na volbu metodiky má hlavní vliv cíl výzkumu, kompetence osoby provádějící výzkum, dostupnost validních informací a časová náročnost studie.

6.2 Výběr analýzy

Vzhledem k obtížné analýze rizik v mysliveckém prostředí, je vybrán tabulkový seznam všech z praxe známých rizik, které se stali nebo by se mohli stát. Na základě předem stanovených hodnotících tabulek se dokáže, že riziko, které je na individuálním či společném lovu patrné, lze natolik eliminovat, aby se lov stal bezpečným.

Tabulka 3:Druhy a stupnice rizika

Druh rizika	Nízké	Střední	Vysoké
N	1	3	5
A	2	4	6

Zdroj: Vlastní

N = naturogenní riziko

A = antropogenní riziko

Tabulka č. 3 bude pro empirický výzkum stěžejní. V této tabulce se nachází číselné hodnoty, druh a stupeň rizika při všech činnostech lovu. Z takto sestavené tabulky, bude ohodnoceno každé potencionální riziko, které se z praxeologického hlediska může při lovu přihodit. Stupeň rizika bude ohodnoceno na základě mysliveckých prognóz a zkušeností. Pro znázornění velikosti a míry antropogenních a naturogenních rizik se použila číselná stupnice lichých a sudých čísel. Takto sestavená stupnice znázorňuje hodnotově nízkými nebo vysokými čísly stupeň rizika. Čím je číslo menší, tím je pravděpodobnost rizika nízká a naopak.

Tabulka 4: Potencionální rizika při osamělém lovu a jejich následky

Potencionální rizika při osamělém lovu a jejich následky				
P. Č.	PŘÍČINA	A	N	NÁSLEDEK
1.	Nemá lovecký lístek	2	X	Porušení zákona č. 449/2001 Sb., § 56
2.	Nemá zbrojní průkaz	2	X	Porušení zákona č. 119/2002 Sb., § 76
3.	Nemá pojištění pro výkon myslivosti	4	X	Porušení zákona č. 449/2001 Sb., § 48
4.	Nemá v držení dlouhou palnou zbraň	2	X	Porušení zákona č. 119/2002 Sb., § 8
5.	Nemá povolenku k lovu	6	X	Porušení zákona č. 449/2001 Sb., § 46
6.	Má lovecky upotřebitelného psa	X	1	Psi, kteří nemají loveckou upotřebitelnost se nesmějí používat pro myslivost.
7.	Lovec nezná honitbu	6	X	Může zbraní ohrozit lovce i zvěř
8.	Ovladatelnost psa	X	5	Pokud pes není ovladatelný může vyplašit zvěř.
9.	Lovec zná dobře honitbu	4	X	Větší úspěšnost při lovu
10.	Má špatné lovecké oblečení	2	X	Může dojít k nebezpečí, přehřátí, k promoknutí, nižší životnost speciálních materiálů
11.	Má optimální zbraň	4	X	Správné ulovení zvěře
12.	Má správný druh střeliva	2	X	Přesná střelba na cíl
13.	Má správnou optiku	4	X	Dokáže rozeznat zvěř na větší vzdálenost
14.	Nabil zbraň až na loveckém zařízení	6	X	Předcházet náhodnému výstřelu
15.	Přišla lovná zvěř	X	3	Podle myslivecké etiky musíme vědět, co a v jakém měsíci lovit
16.	Proběhla střelba přesně	4	X	Zvěř zůstala v ohni bez dosledu a dohledávky
17.	Odběhla zvěř po ráně	X	3	Zvěř musíme dosledovat
18.	Je potřeba lovecký pes	X	3	Ne, pokud zvěř zůstala v ohni

19.	Dosledoval se postřelený kus	X	3	Není finanční ztráta ve zvěřině
20.	Byla střelba oznámena mysl. hospodáři	4	X	Každý myslivec by měl oznámit střelbu mysliveckému hospodáři
21.	Po úspěšném dosledu byla zvěř správně vyvrhnutá	4	X	Zabrání se znehodnocení zvěřiny
22.	Byl vypsán lístek o původu zvěře	2	X	Legalizace zvěře
23.	Byla připevněna nesnímatelná plomba za zadní běh	2	X	Důkaz správného odlovu
24.	Proběhla správná přeprava ulovené zvěře	2	X	Zabrání se znehodnocení zvěřiny
25.	Byla zvěř kontrolována prohlíželem zvěře	4	X	Prohlížeč potvrdí nezávadnost zvěřiny
26.	Měla zvěř nějakou chorobu	X	3	Prohlížeč zvěře identifikuje druh nemoci
27.	Byla zvěř kontrolována KVS	4	X	Zvěř je kontrolována KVS jen u černé zvěře
28.	Je kus řádně uskladněn	2	X	Hrozí znehodnocení zvěřiny, pokud není uskladněn v chladu
29.	Je zvěřina požitelná	X	3	Pokud všechny testy vyjdou negativně je zvěřina požitelná
30.	Je trofej řádně vypreparovaná	4	X	Zjistí se při výstavě OMS

Zdroj: Vlastní

V tabulce č. 4 jsou v druhém sloupečku vyjádřeny všechny příčiny rizik na osamělém lovu, které by se pravděpodobně mohli přihodit. Déle jsou číselně označeny všechny úkony od přípravy k lovu až po zpracování ulovené zvěře. Důvod takto sestavených příčin je hlavně kvůli celistvosti všech úkonů, které mohou mít znaky potencionálního rizika. Pro lovce nekončí po individuálním lovu veškerá rizika. Proto byla tabulka sestavena tak, aby co nejvěrohodněji odpovídala reálným činnostem od prvního kontaktu se zbraní, přes střelbu na zvěř až po její zpracování.

Do třetího sloupečku tabulky nazvaným A (antropogenní) se zaznamenávaly stupně rizika stanovených tabulkou č. 3. Kritériem pro ohodnocení konkrétní situace bylo posouzení, zda příčinou rizika by mohla být lidská chyba. Podle praxeologických zkušeností byla úroveň nebezpečnosti posouzena číselným označením. Písmenem X se označilo nepravdivé tvrzení, že by chyba byla zaviněna lidským faktorem.

Čtvrtý sloupeček označený N (naturogenní) vyjadřuje dle tabulky č. 3, u každé příčiny v prvním sloupečku, stupeň potencionální rizika. Znakem pro vyplnění dané příčiny byla nepředvídatelná přírodní událost, kterou člověk při konání lovu nemůže ovlivnit. Stupeň rizika byl ohodnocen podle nejpravděpodobnějšího zhodnocení celé situace.

Do posledního sloupečku označeného jako následek se zapisovaly všechny důsledky příčin z prvního sloupečku. V tomto posledním sloupečku byly napsány nejpravděpodobnější následky příčin, které by mohli být při nedodržení pravidel následovat. Všechna pravidla jsou veřejně známá a učí se v kurzech o lovecký lístek nebo před zkouškou na zbrojní průkaz. Je však na vhodné uvést, že ne každý se těmito pravidly řídí či je dodržuje. Proto se uvádí i postih za takový přečin uvedený v prvním sloupečku.

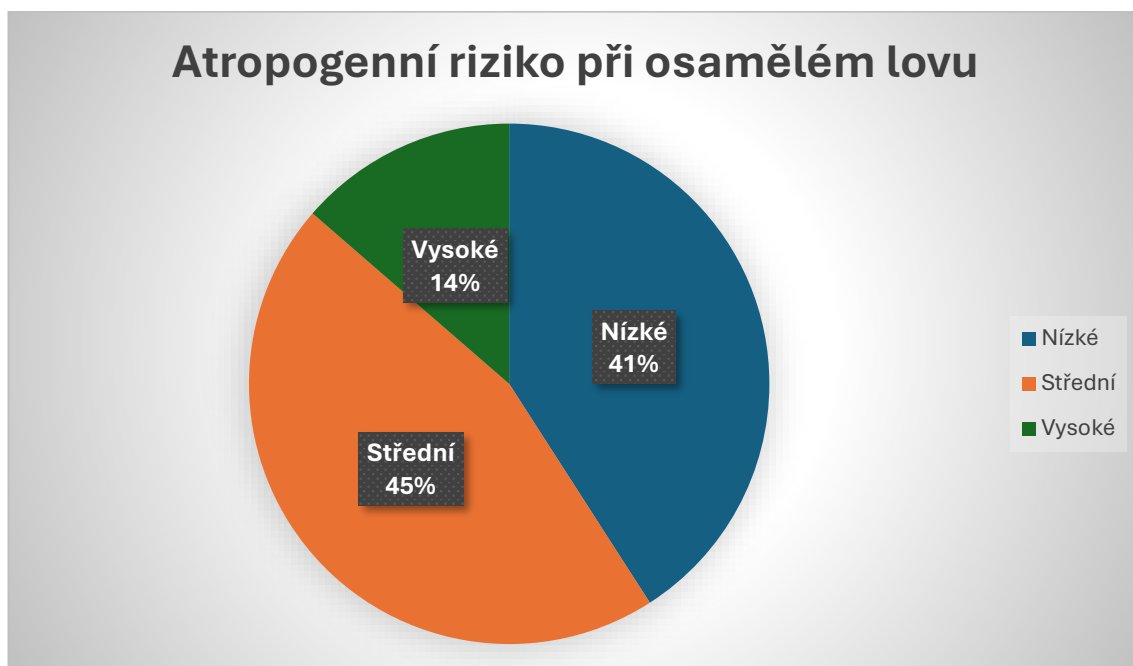
Graf 1: Hrozby na osamělém lovu

Zdroj: Vlastní

Graf č. 1 je výsledkem z tabulky č. 4, vyjadřující poměr mezi naturogenními a antropogenními riziky při lovu. V grafu je jasné prokázáno, že nejvíce příčin rizik se děje na základě lidské činnosti. Ze 73 % případů je patrné, že všechny příčiny rizik pocházejí z nedbalosti nebo nedodržování jasně stanovených pravidel. Bezpečnostní pravidla jsou porušována v rámci četnosti prokazatelně vinou antropogenní složkou. Lovec by měl na základě všech evidentně známých bezpečnostních rizik při osamělém lovu víc zaměřovat na všechny úkony, které by ho mohli ohrožovat. Proto lze vyslovit myšlenku, že každé z antropogenních rizik lze snížit na minimum pokud lovec je ukázněný a opatrný. Na základě tohoto grafu lze také zjistit, že naturogenní složka rizika lovu ovlivňuje pouze na 27%. Z toho vyplývá, že pouhá necelá jedna třetina přírodních rizik se nedá lovcem ovlivnit. Lze tedy z toho usuzovat, že dobře připravený lovec na jakékoliv počasí má menší pravděpodobnost rizika při lovu. Naturogenní rizika jsou v tomto grafu tvoří celek náhodných rizik, které lovce můžou ovlivnit. Důležité body jsou hlavně v oblasti dosledu zvěře psem, vývrhu a správného zpracování zvěřiny. Nejdůležitější bod který se opomíjí, jsou nemoci zvěře, které mohou negativně ovlivnit nejen psa ale i lovce.

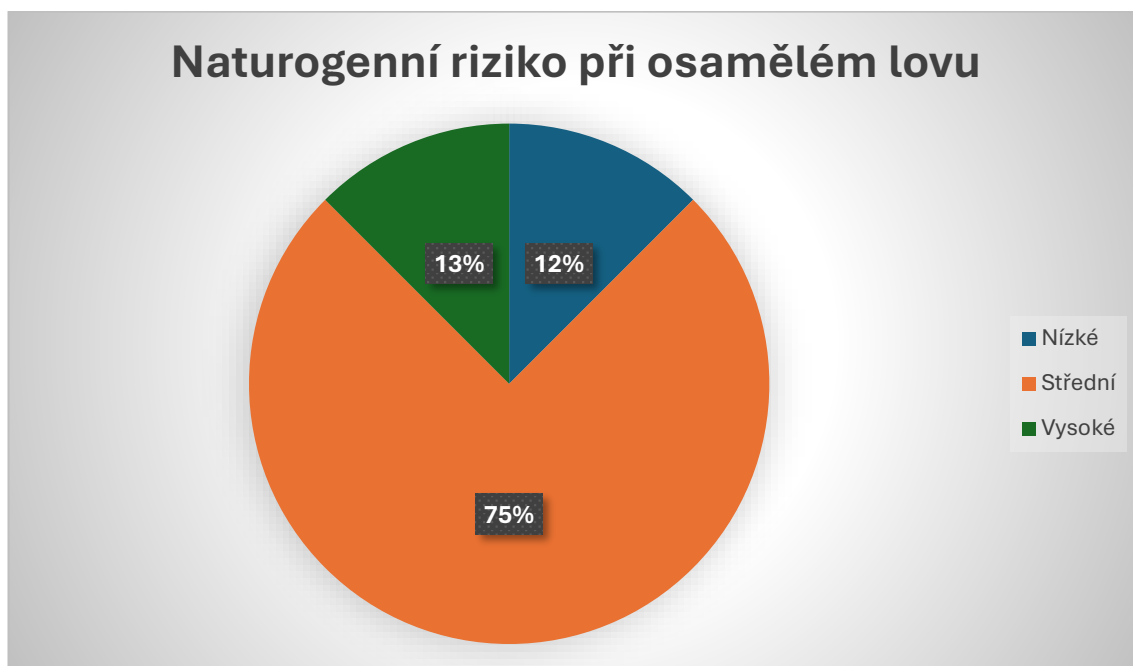
Graf 2: Antropogenní riziko při osamělém lovu

Zdroj: Vlastní

Z grafu č.2 lze vyčíst, jak vysoké je antropogenní riziko při osamělém lovu. Konstatovat se musí fakt, že všechna rizika jsou posouzena z pohledu praxeologického s mírnou dávkou dodržování bezpečnostních pravidel vyučující se v mysliveckém kurzu. Nejzávažnější vznik rizik je samozřejmě v oblasti zacházení se zbraní. Z grafu je patrné, že se nejvíce rizik pohybuje na střední úrovni. Nízkým rizikům lze předcházet ve většině případů lepší přípravou na lov nebo změnou zvyklostí, které vždy zapříčiní v celkovém kontextu velký problém. Ve vysokém riziku se nachází všechna možná rizika, která se se zbraní nebo v honitbách mohou přihodit. Z toho vyplývá, že největším problémem je vždy neznalost honitby a nebo nesprávná manipulace se zbraní. Co se týká střeliva, je nebezpečné mít ho uskladněné poblíž tepelného zdroje nebo ve vlhkém prostředí. To vše ovlivňuje střelbu a bezpečnost při lovu. Právě kvůli těmto fyzikálním změnám v náboji lze preventivně předcházet správným skladováním. To vše patří do vysokého rizika při lovu.

Graf 3: Naturogenní riziko při osamělém lovu

Zdroj: Vlastní

Největší část grafu č. 3 jsou rizika středního stupně. Tento stupeň zahrnuje všechny potencionální naturogenní rizika, které by se mohli v nějaké fázi lovu lovce překvapit. Všechny stupně rizik, které jsou v tomto grafu vyobrazené se vztahují pouze ke zvěři, loveckému psu či nemocem zvěře. Tento graf je jasně dokládá, že 13 % vysoké riziko vzniká vždy při nesprávném odlovu a postřelení zvěře. U postřelené zvěře (zvláště u divočáků) je vysoká pravděpodobnost, že při dosledu poraní lovce nebo loveckého psa. Toto riziko bohužel nelze jinak snížit, než přesnou střelbou na zvěř. Dalším vysokým rizikem je správně vycvičený lovecký pes. Nikdy by neměl na zvěř štěkat nebo na sebe jinak upozorňovat. Z výcviku by měl by umět zachovat klid před zvěří. Tyto vysoká naturogenní rizika jsou nepředvídatelná. Naopak nejnižší rizikem je, že si žádný lovec nepořídí neloveckého psa. Každý vůdce psa si vždy vybere nejideálnější plemeno pro lov v dané honitbě. Všechna lovecká plemena jsou zapsaná v plemenné knize schválené mezinárodní kynologickou federací (FCI). Celkově lze tedy říci, že naturogenní rizika mají převahu středních rizik, která se dají zmírnit. Vysoká rizika zůstanou vždy na stejné úrovni a měli by s tím lovci počítat.

Tabulka 5: Potencionální rizika při společných lovech

Potencionální rizika při společných lovech				
P. P.	Příčina	A.	N.	Následek
1.	Je lov schválen SSM	2	X	Lov se může konat
2.	Je požadovaný počet účastníků lovu	4	X	Ano, lov se může konat
3.	Je požadovaný počet loveckých psů	X	5	Ano, lov se může konat
4.	Jsou účastníci seznámeni s organizací lovu	2	X	Ano, lov se může konat
5.	Když není určen závodčí	4	X	Střelci neví, kde mají svoje stanoviště
6.	Když není určen vedoucí honců	4	X	Honci neví, jakým směrem mají jít v leči
7.	Neznalost signálů na naháňce	6	X	Hrozí nebezpečí honců
8.	Účastníci lovu nemají reflexní prvky	6	X	Hrozí střelné poranění od střelců
9.	Psi nemají reflexní obojky	X	5	Mohu si splést psa se zvěří
10.	Pokud není zajištěná lékárnička	6	X	Neposkytnutí první pomoci
11.	Veřejnost není informována o probíhajícím lovu	6	X	Hrozí postřelení nezúčastněných osob
12.	Nezajištění občerstvení	2	X	Nekomfortnost pro účastníky naháňky
13.	Přesun osob k začátku lovu	4	X	Časové zpoždění naháňky
14.	Špatné obstoupení leče	6	X	Nebezpečí střelného poranění
15.	Osoby mladší 15 let na naháňce	2	X	Vedoucí honu porušil zákon o myslivosti z. č. 449/2001 Sb.

16.	Kontrola PČR	4	X	Na základě pozitivní dechové zkoušky, odebrání zbrojního průkazu
17.	Účastník lovu pod vlivem alkoholu	2	X	Vedoucí lovu vykáže účastníka pod vlivem alkoholu
18.	Pes se chytl jiné stopy a zaběhl se mimo leč	X	5	Pes vyhnal z další leče zvěř, tudíž je neúlovek pro lovce
19.	Nebyla stanovena výlož	2	X	Lovci neví, kolik se ulovilo kusů v dané leči
20.	Nesprávné uložení zbraní po leči	6	X	Hrozí nebezpečí výstřelu
21.	Nestanovení výřadu	2	X	Není ukončen řádně lov
22.	Po ukončení lovu se neprovádí dosled	4	X	Ztráta ve zvěřině a nedodržení zákona o myslivosti
23.	Nedání poctě zvěři	2	X	Nedodržení loveckých tradic
24.	Při ukončení lovu nemají vybité zbraně	2	X	Ohrožení účastníků při výřadu a nedodržení bezpečnostních pravidel
25.	Když necháme nabitou zbraň v autě	6	X	Ohrožení kolemjdoucích a náhodný výstřel
26.	Lovec při nošení zbraně po lovu je pod vlivem alkoholu	6	X	Neodborná manipulace se zbraní a obecné ohrožení osob v blízkosti lovce
27.	Pes není zajištěn po ukončení lovu	X	5	Nebezpečí útěku a poškození cizího majetku
28.	Po nahánce nejsou u zvěře dodrženy veterinární předpisy	X	3	Porušení veterinárních předpisů o zpracování zvěřiny
29.	Zadržení podnapilého myslivce ve voze z nahánky	6	X	Odnětí zbrojního průkazu ve správním řízení
30.	Nemyslivecké počínání při lovu	2	X	Odnětí loveckého lístku SSM a zákaz činnosti v závislosti na rozsudku

Zdroj: Vlastní

V Tabulce č. 5 jsou vyjádřeny potencionální bezpečnostní rizika při společném lovu a jejich následky. Uspořádány jsou chronologicky podle jejich postupného plnění na společném lovu.

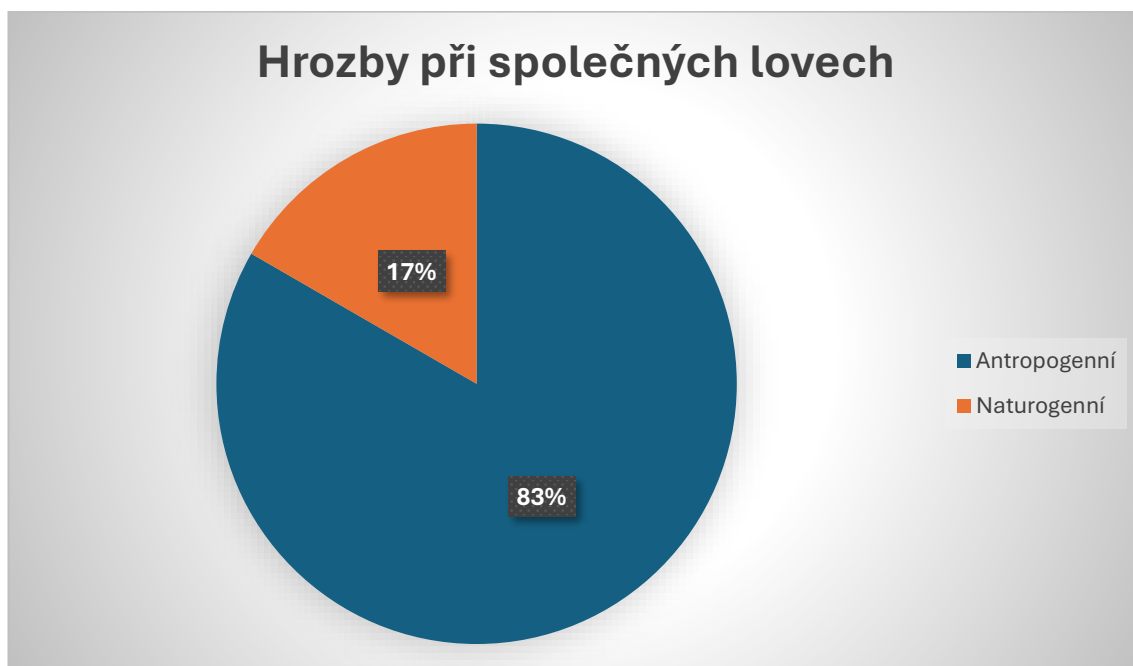
V druhém sloupečku je soubor nejpravděpodobnějších příčin a situací, které se někdy už přihodili nebo by se mohli přihodit. Na základě dostupných informací a praxeologických zkušeností se vybraly jen ty nejzávažnější příklady. Hlavním parametrem pro sestavení byla zkušenost s průběhem společenských lovů. Dalším aspektem bylo pro výběr situací chronologické navazování úkonů při výkonu myslivosti.

Ve třetím sloupečku označeném A (antropogenní) jsou dle tabulky č. 3 odstupňovány všechny udané hodnoty. Takto sestavené číselné údaje se posléze vyhodnotí a zanesou do grafu. Z tohoto sloupečku je patrné, že hodnocení bezpečnostně antropogenních rizik proběhlo na praxeologické bázi. Takto vytipované rizikové lidské chování bylo označeno číselnou hodnotou. Dle třech stupňů, které byly stanoveny, byly označeny situace, které se na společných lovech se vyskytují nejčastěji a jsou nejvýznamnějšími přestupky proti bezpečnosti.

Čtvrtý sloupeček, který je označen N (naturogenní) je v pořadí dalším hodnotícím ukazatelem hodnot. Při společném lovu jsou přírodní vlivy jednou z největších rizik. Dle tabulky č. 5 lze soudit, že většina rizik je antropogenního původu, ale přírodní vlivy jsou velmi zásadní pro organizaci či střelbu na cíl. Tabulka jasně dokládá, že největším problémem se stává nesprávně vycvičený pes. Tento element, který vyplynul z naturogenního sloupečku dokazuje, že i ten nejlepší výcvik se může proměnit kvůli lovecké vášni v nekontrolovatelný bezpečnostní problém.

V posledním pátém sloupečku jsou sepsány všechny důsledky příčin činů na společném lovu. V tomto oddílu jsou vyjádřeny následky, které se dle předpisů mohou nastat při jejich neplnění. V případech, kdy se jedná o naturogenní vliv, je lidská jednotka proti této situaci pojištěna. Ve většině případů, kdy se jedná o přestupky řeší se to ve většině případů domluvou a následným poučením. Pravidlo, že opakování je matka moudrosti, platí v myslivosti a při lovu zvláště, víc než jinde.

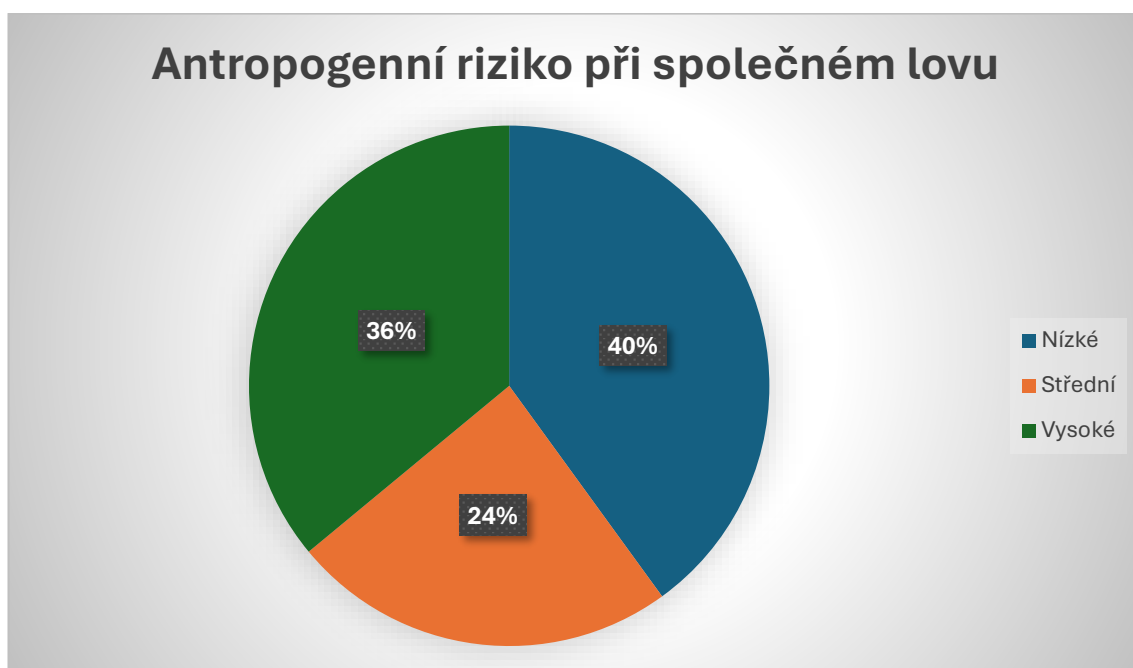
Graf 4: Hrozby při společných lovech

Zdroj: Vlastní

Graf č. 4 nám jasně dokazuje, že při společných lovech je 83 % antropogenních rizik. Z toho lze konstatovat, že tři ze čtyř událostí lze ovlivnit svojí vůlí a přípravou. Tento poměr je z praxeologického hlediska významný, protože každý lovec musí počítat s překážkami, které se poměrně často vyskytují. Prevence proti stanoveným hrozbám je učena v mysliveckém kurzu. Dále se předchází rizikům při společném lovu tím, lovci jsou disciplinováni a znají danou honitbu. Každá honitba, kde jsou prováděni společné lovy, je specifická na svůj terén. Tím se mění i podmínky střelby. Proto, aby se snížilo riziko nehod a jejich případných příčin musí být všichni účastníci společného lovu informováni vedoucím lovu nebo hospodářem honitby. Tím se snižuje potenciální riziko postřelení a dalších úrazů.

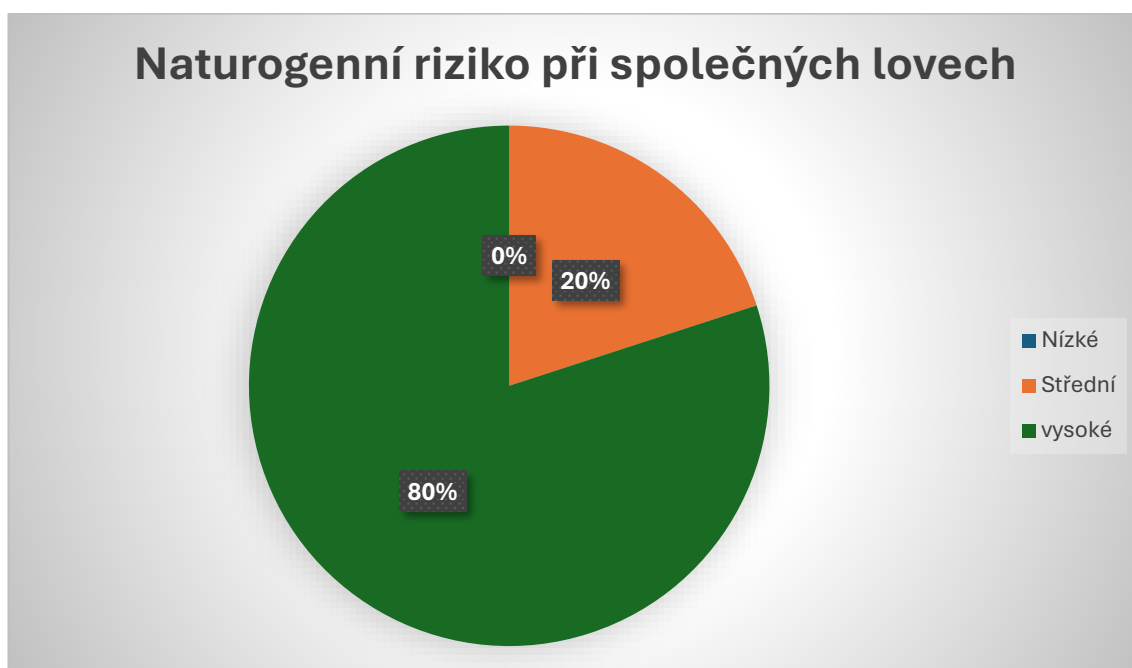
Graf 5: Antropogenní riziko při společném lovu

Zdroj: Vlastní

V grafu č. 5 je znázorněno procentuální antropogenní riziko při výkonu práva myslivosti a to při společném lovu. Prokázalo se, že je mnoho nízkým rizikům lze předcházet či je zcela eliminovat. Naopak střední riziko je vinnou neukázněnosti zúčastněných osob na společném lovu. Tento problém lze účinně vyřešit ukončením lovu danému účastníkovi. Vysoké riziko, které je znázorněno zelenou barvou, nelze předjímat. V tomto vysokém riziku jsou vyjádřeny všechny nastalé chyby, které se nedají ovlivnit žádným opatřením a se kterými se musí při lovech počítat.

Graf 6: Naturogenní riziko při společných lovech

V posledním grafu č. 6 nastal zajímavý úkaz. V ohodnocené tabulce č. 5 se dle tabulky č. 3 nevyskytlo ani jedno naturogenní riziko. Z toho vyplývá, že všechna přírodní rizika jsou vždy čtenější a vážnější. Střední riziko, které má 20 % z celku stanovených příčin je vždy o správném provádění veterinárních předpisů. Z toho lze usuzovat, že každý lovec by měl znát veterinární předpisy vydané státní veterinární správou. Jednání, které musí každý lovec dodržovat podle těchto předpisů, je tím logicky eliminováno riziko přenosu virových nebo bakteriálních nemocí na člověka. Největším problémem při dnešních naháňkách lze označit nevytvořeného loveckého psa. Nejen, že se může stát obětí lovu, ale může ten lov zhatit. Správně vycvičený pes, by si měl svého pána hlídat v okruhu 100 m a nahánět mu zvěř. V dnešní době je mnoho neukázněných psů, kteří zvěř pronásledují i několik kilometrů a způsobují citelnou finanční ztrátu svému majiteli. Proti těmto výkyvům v chování loveckého psa existují speciální obojky s GPS navádění o poloze psa. Dále pak lze do obojku namontovat reproduktor, aby lovec mohl i na několik kilometrů psa odvolat ze stopy zvěře. Z praxe lze doložit mnoho případů, kdy ani tyto obojky nedokázaly jeho odvolání. Při ztrátě stopy zvěře je pes díky navigaci nalezen. Naopak, když ztratí tento obojek má pod kůží registrační čip, podle kterého se dá dohledat jeho majitel. Dle zákona č. 368/2019 Sb. veterinární zákon, se každé štěně musí povinně čipovat a zaregistrovat v centrální databázi. Při společném lovu se musí dokládat, že lovecký pes má příslušné zkoušky z výkonu. Pokud by to tak nebylo, nesmí být vpuštěn do leče. Pokud nevytvořenému psu bez vykonaných zkoušek z výkonu, je umožněn lov, odpovídá za něj vedoucí lovu případně hospodář honitby.

6.3 Případ č. 1 o porušení bezpečnosti při společném lovu

Podle zjištění okresního soudu spáchal obžalovaný uvedený trestný čin tím, že v lese zvaném Chlum v katastru obce Škvořetice, okres Strakonice, při leči na černou zvěř jako člen mysliveckého sdružení Škvořetice při střelbě z vlastní kozlice zn. ZH 201 ráže 12/12 vystřelil střelou typu S BALL po černé zvěři vybihající z leče v úhlu cca 10 od postavení vpravo od něj stojícího F. P., který byl střelou odraženou od dvou stromů zasažen do levé části břicha a v důsledku tohoto zranění pro vykrvácení do dutiny břišní krátce po zásahu zemřel¹⁶

Na základě informací, které jsou praxeologickým výzkumem dokázány, se dotyčný lovec dopustil trestného činu ublížení na zdraví, podle § 224 odst. 1 trestního zákona. Tento případ spadá do antropogenního rizika ve vysokém stupni. Dle všech dostupných informací, lovec v lovecké horečce, nesprávně odhadl vzdálenost běžící černé zvěře. Tím se tak dopustil prvotní chyby, která je, zkontrolovat okolí loveckého místa. Z tohoto zjištění by věděl, kde se po pravé straně nachází lovecký kolega. Je tedy zřejmé, že střelba na lovnou zvěř měla být prováděna ve větším úhlu. V tomto případě se neví, jaký byl místní terén a v jakém bodu byla zvěř viděna. Existuje pravidlo, že kam nevidím, nestřelím. Dalším faktorem pro neopatrnou střelbu je střelivo, kterým dotyčný myslivec střílel. Brokovnice ZH 201 v ráži 12/12 má podle dostupných informací má chokové zahrnutí do 0,8 mm. S – Ball se může použít až do zúžení hlavní 1,1 mm a tudíž se zpřesňuje jeho střelba na cíl. Pokud se jednalo o střelivo S – Ball plastik je prokázáno, že se tyto typy střel odrážejí od pevnější překážky a tím mění směr. Na základě těchto zjištění lze usuzovat, že pochybení je na straně střílejícího lovce. Podle dostupného výroku krajského soudu, lovcem nelze zakázat výkon práva myslivosti, protože plnil veškeré úkony s tím spojené. Dotyčný lovec byl potrestán jen za špatné zacházení se střelnou zbraní. Krajský soud v tomto případě rozhodl, že obžalovaný lovec bude mít zákaz držet, nosit nebo používat střelnou zbraň po dobu tří let od vynesení rozsudku.

6.4 Případ č. 2 Postřelení myslivce při osamělém lovu

K Sytnu u Stříbra vyjížděli policisté a záchranáři k lesu, kde došlo k postřelení myslivce. Muž utrpěl střelné poranění v oblasti dolních končetin, se kterým byl transportován do Emergency Fakultní nemocnice Lochotín. Dle zjištění došlo k postřelení myslivce nešťastnou náhodou tak, že mu v lese podjeli nohy. Policisté na místě prověřili,

¹⁶ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích [online]. Dostupné z WWW: <<https://sbirka.nsouid.cz/sbirka/12695/>>.

zda muž drží zbraň legálně a není pod vlivem alkoholu. Všechny negativní indicie nebyly potvrzeny.¹⁷

Podle praxeologických zkušeností a tabulky č. 4 lze usuzovat, že myslivec nedodržel základní pravidla při osamělém lovu. Prvním základním pochybením, které myslivec provedl je, že měl nabitou zbraň při chůzi po lese. Druhým pochybením bylo, že myslivec svou nabitou zbraň nezajistil. Třetí pochybení je jeho zdravotní stav. Pokud se necítil být v ideální fyzické kondici, neměl provádět právo lovu (vysoký nebo nízký tlak krve, alergie atd.). Dalším rizikem, které se může kvalifikovat jako naturogenní je, že byl zabrán do lovu tak silně, že nevnímal okolí a nepřizpůsobil svoji chůzi terénu. Posledním antropogenním rizikem, které by se mohlo kvalifikovat jako velice pravděpodobné je, že měl nesprávnou obuv. Z toho vyplývá, že kdyby se správně připravil na osamělý lov, tak se mu tato osobní tragédie nestala. Závěrem lze konstatovat, že kdyby myslivec při lovu dodržoval pravidla o manipulaci se střelnou zbraní, nikdy by se mu na osamělém lovu nestala tato nehoda.

6.5 Příklad č. 3 přečin pytláctví

Dne 26. 10. 2013 v 07.40 hodin na pozemní komunikaci u obce P., okres K. H., z vozidla Škoda Octavia usmrtili výstřelem z opakovací kulovnice vzor 46, ráže 7×57, na poli stojícího 4,5letého daňka, kterého následně naložili do vozidla a odjeli do obory Š. u obce R., kde byli zadrženi Policií ČR, čímž způsobili uživateli honitby M. škodu ve výši nejméně 49 542 Kč, přičemž J. R. bez příslušného oprávnění dle zákona č. 119/2002 Sb. o zbraních a střelivu, měl u sebe střelnou zbraň opakovací kulovnici, vzor 46, ráže 7×57, ačkoliv není držitelem zbrojního průkazu a uvedená zbraň patří do kategorie „B“, kterou mohou nabývat do vlastnictví, držet nebo nosit jen držitelé zbrojního průkazu“, obviněný Ing. J. R. přečinem pytláctví podle § 304 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, přečinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku a přečinem nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1 tr. zákoníku a obviněný F. V. přečinem pytláctví podle § 304 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku a přečinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku.¹⁸

¹⁷ Postřelený myslivec [online]. Dostupné z WWW: <<https://www.krimi-plzen.cz/a/postreleny-myslivec/>>.

¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu [online]. Dostupné z WWW: <<https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/7390/>>.

V tomto reálném případě se skloubila dvě vysoká bezpečnostní rizika. Prvním bezpečnostním rizikem je pojem nedovolené ozbrojování. Tento jev je velice ojedinělý, protože každý myslivec nebo lovec musí ze zákona mít při lovu zbrojní průkaz a lovecký lístek. Bez zbrojního průkazu nelze pořídit dlouhou palnou zbraň, která se musí registrovat u PČR. Po registraci je vydán průkaz zbraně. Všechny tyto prohřešky se nabalily na sebe a vzniklo jedno z největších bezpečnostních rizik. Druhým prohřeškem je pytláctví. Každý, kdo chce vykonávat právo lovu a chce mít jistotu kvalitní zvěřiny bez nakažlivých chorob, si nikdy nedovolí, střílet na kus zvěře bez ověření u veterinární správy. V tomto případě šlo o trofejovou zvěř, kde zvěřina nehrála pro pytláky žádnou cenu. Z toho vyplývá, že zvěř takto ulovená by s největší pravděpodobností skončila na újedišti. Vypreparovaná trofej by neměla záznam z každoroční výstavy trofejí a tudíž by se s ní mohl daný lovec chlubit jen neveřejně. Tento drzý čin, byl vyčíslen jako ztráta pro myslivecké sdružení na 49 542 Kč, která díky včasnému zásahu policie bude uhrazena těmito pytláky. Třetím přečinem bylo spolupachatelství v organizované skupině. Takto prováděný nelegální lov, je negativní vizitkou pro ostatní myslivce a lovce, kteří se ke zvěři chovají s úctou a dodržují veškerá pravidla. Tento čin, vrhá špatný stín na celou odborně mysliveckou veřejnost a její úsilí, chránit a správně zacházet s ulovenou zvěří. Dle usnesení nejvyššího soudu, který tento případ měl v gesci, rozhodl o lovcích nelegálně držené zbraně tak, že ho odsoudil na jeden rok podmíněně na zkušební dobu tři let. Dále pak mu byl uložen trest zákazu činnosti výkonu práva myslivosti na dobu osmi let. Spolupachatel byl odsouzen k odnětí svobody podmíněně na zkušební dobu tři let. Současně dostal zákaz vykonávání práva myslivosti po dobu osmi let. Co se týká škody na majetku mysliveckého sdružení, bylo doporučeno soudem, škodu řešit v občanskoprávním sporu.

7 Vyhodnocení

Celkové výsledky lze rozdělit na dvě různá bezpečnostní rizika. Podle zpracovaných údajů, které se nachází v praktické části této práce, vyplývá, že při lovech je nejvíce zastoupena antropogenní složka. Tato výzkumná část byla posuzována na základě stanovené hodnotící tabulky a praxeologické zkušenosti. Podrobná analýza rizik spojených s myslivostí jednoznačně ukazuje, že člověk je rozhodujícím faktorem, který většinu těchto rizik způsobuje nebo významně ovlivňuje. Ať už jde o zdravotní rizika, přemnožení zvěře, škody na krajině, dopravní nehody, pytláctví nebo úrazy, vždy je v pozadí lidský přístup, rozhodnutí a chování.

7.1 Vyhodnocení rizika při osamělém lovu

Riziko Individuálního lovu, kterým se zabývá tabulka č. 4 začíná už od prvotní fáze a tím je příprava. Podcenění přípravy je jedním z klíčových elementů vysokého bezpečnostního rizika. Prokázalo se, že lovec, který nezná bezpečně honitbu, ve které loví může při střelbě na zvěř, ohrozit okolí při dopadu střely. Dalším zjištěným vysokým rizikem byl lov bez povolenky k lovu. Tento zjištěný fakt je podložen reálným případem z praxe. Pytláctví je za poslední dekádu na vzestupu a předcházet neoprávněnému lovu je velice složité. Několik neoprávněných lovců bylo odsouzeno, avšak bez relevantních přímých důkazů nelze pachatele usvědčit. Posledním velkým bezpečnostním rizikem, které se v tabulce vyskytlo je nesprávná manipulace se zbraní. Lovec, když loví individuálně musí dodržovat stejná pravidla jako na společném lovu. Každá nesprávná manipulace se zbraní ohrožuje nejen jeho život. Nabíjení zbraně by se mělo vždy provádět až na místě určení (posed, kazatelna). Tabulka i graf jasně ukazuje, že tyto nejzávažnější rizika představují 14 % ze všech pravděpodobných rizik. Střední riziko je takové, které se už někdy přihodilo anebo při nedodržení určitých pravidel se může přihodit. Ve většině případů je jedná o nesprávnou střelbu nebo nedodržení veterinárních předpisů. Z praxeologického hlediska jde o velmi vzácné případy. Každý odpovědný lovec si zbraň kontroluje průběžně a při chybené ráně si jde ověřit, zda má na zbrani správně nastřelený puškohled. Vyhodnocení tabulky znázorňují grafy č. 1, č. 2, č. 3 ve kterých jsou znázorněna procentuální vyhodnocení rizikovosti při celém průběhu osamělého lovu. Nejdůležitějším zjištěním bylo, že většina rizik je antropogenního původu. Co se týká naturogenních rizik jsou v menší míře. Hlavní složkou byly případy týkající se převážně ovladatelnosti psa a správného odlovu zvěře.

Prevenici, která by předcházela antropogenním rizikům je velice složité realizovat. Každý myslivec by se měl zajímat o nové trendy ochrany zdraví při lovu. Chodit na společenské setkání pořádané OMS nebo na veřejné vystoupení o novinkách v myslivosti. Takové setkání na národní úrovni pořádá ČMMJ, která je garantem moderního vývoje myslivosti s tím, že se snaží konstruktivně spojit moderní technologie při lovu a tradicionalismus starších myslivců. Taková setkání se pro veřejnost se pořádají například v Lysé nad Labem na výstavě myslivosti, rybářství a včelařství nebo na zámku Konopiště při Národních mysliveckých slavnostech. Další prevencí je aktivní hledání nových předpisů, které vydávají státní orgány. Tyto informace se každý myslivec může dozvědět například při odebírání měsíčního časopisu Myslivost nebo Stráž myslivosti. V dnešní době informačních technologií si lze tyto nové informace dohledat on-line na internetu.

Prevence proti naturogenním vlivům je o trochu jednodušší. V přírodě potřebuje lovec mít správné oblečení, které ho ochrání před nepříznivým počasím, ať už to je mráz, sluneční svit nebo déšť. Počasí v dané lokalitě lze na několik hodin dopředu zjistit z místní předpovědi. Pokud lovec už má místní znalost, může dle počasí zjistit směr větru a tím si ulehčit lov. Dále pak díky svému oblečení se vyvaruje případnému podchlazení. Co se týká obuvi, měl by mít na paměti, že je nevhodné mít tenisky nebo pantofle. Pevná obuv, která chrání kotníky a zpevňuje chůzi proti podjetí na kluzkém povrchu je nejlepší prevence a ochrana. Ostatní negativní hrozby jsou nevypočitatelné.

7.2 Vyhodnocení rizika na společných lovech

Dle výzkumu v praktické části lze konstatovat, že nejvíce rizik na společných lovech vytváří antropogenní složka. Tabulka č. 5 systematicky určuje body na společenských lovech od jejich počátku do jejich ukončení. Dle systematické syntézy se vyhodnotilo, že nejvíce pochybení má při společenském lovu antropogenní složka. Dle výsledků lze soudit, že za tyto pochybení můžou dva faktory. První faktor je neznalost celého procesu lovu a s tím spojený i jistý úzus. Tento konsensus výmluv je vždy u starší myslivecké generace, když nastane nějaké riziko. Nejvýznamnějším bezpečnostním rizikem bylo dle zjištění špatné zacházení se zbraní a tím ohrožování ostatních účastníků lovu. Druhým faktorem, který se objevuje na společenském lovu je přeceňování vlastních střeleckých zkušeností. Tím, že si lovec opatří technologicky lepší zbraň neznamená, že zákony balistiky jsou jiné. Dalším závažným ukazatelem je alkohol na naháňce. V dnešní době přísných postihů a provázanosti zákona o zbraních a střelu se zákonem o silničním provozu se riziko podnapilého myslivce minimalizovalo. V tabulce byly identifikovány

další vysoká rizika, například špatné nastoupení na leč. Pokud závodčí střelců nezná honitbu, může ohrozit nejen lovce mezi sebou, ale honce procházející lečí. Poslední největší chybou je uložení zbraní. Dle bezpečnostních pravidel je uzavřená zbraň nabitou zbraní. Dalším nešvarem je uložení zbraně po lovu do vozidla. Automobil není trezor a při krádeži vozu by pachatel dostal přístup ke zbraní. Zabezpečení zbraně je tou největší prioritou, kterou by měl lovec mít na paměti. Zbraň by měl mít neustále pod kontrolou nebo po akci zamčenou v místnosti pro uložení zbraní.

Prevenici proti antropogenním bezpečnostním hrozbám se střelnou zbraní na společných lovech je bezpočet. Hlavním zásadním pravidlem je dodržování obecně stanovených norem. Dále pak uposlechnutí vedoucího lovu, kdy a jakým směrem střílet. Nabíjení zbraně vždy až na určeném místě. Důležitým aspektem jsou lovecké signály. Ty jsou potřeba rozeznávat z důvodu toho, aby se vědělo, kdy lov začal a kdy je ukončen. V dnešní době plné mobilních technologií existují aplikace, které určí přesné místo lovu dle GPS souřadnic. Dokonce se bezpečnost tak zlepšila, že v aplikaci je určeno, kam má dotyčný střelec střílet a do kolika metrů je bezpečná rána. Ukončení lovu se děje dle času stanovenou na leč. Vše naleznete v aplikaci, kterou lovec musí na určitých lovech mít v telefonním zařízení. Opatření na zlepšení je vždy osvěta. Je také velice vhodné, aby vedení mysliveckého sdružení nebo myslivečtí hospodáři na schůzích poučovali své členy o novinkách v mysliveckém prostředí. Nejlepší prevencí na lovu je soustředěnost, dobrá fyzická kondice, správně připravení zbraň a klidná rána.

Prevence z hlediska naturogenních hrozeb není snadná. Nikdy se předem nedá určit, jak zvěř ve stresu zareaguje. Z tabulky č. 5 lze zjistit, že nejpravděpodobnějším rizikem je nekontrolovatelný pes. Ten bez ovladatelnosti může pokazit celý lov. Na druhou stranu se musí podotknout, že ochrana psa je z jednou nejdůležitější prioritou na společném lovu. Je stanoveno, že by každý lovecky upotřebitelný pes musí mít při lovu viditelný obojek. Pro vysokonohé psi se používají lehké kevlarové vesty, které mají sloužit jako ochrana, proti pokousání či rozpárání od černé zvěře. Z grafu vyplývá, že žádná z nehod stanoucích se na lovu, nemá nízký stupeň rizika. Proto, by se ke všem naturogenním rizikům mělo přistupovat s respektem a pokorou.

8 Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala analýzou bezpečnostních rizik spojených s lovem palnými zbraněmi a možnostmi jejich prevence. Hlavním cílem práce, bylo identifikovat nejvýznamnější rizika ohrožující bezpečnost při lovu, přičemž byl kladen důraz zejména na příčiny nehod a faktory, které vedou k nedodržování bezpečnostních pravidel. Kromě hlavního cíle byly stanoveny dva vedlejší cíle – posouzení účinnosti současných preventivních opatření a navržení jejich případných úprav s cílem zvýšit bezpečnost při provozování lovu.

Z provedené analýzy vyplývá, že mezi nejčastější příčiny nehod při lovu palnými zbraněmi patří lidské selhání, zejména nedostatečná pozornost, neznalost či nedodržování základních bezpečnostních pravidel, neopatrná manipulace se zbraní a podcenění rizik vyplývajících z prostředí, ve kterém je lov realizován. Významnou roli hrají i psychické a fyzické faktory – únava, stres, nepozornost či přecenění vlastních schopností. V neposlední řadě je nutné zohlednit technický stav zbraní a příslušenství, který v případě zanedbané údržby či špatného nastavení, může vést k selhání techniky a tím i k ohrožení zdraví nebo života jak samotného lovce, tak i ostatních osob pohybujících se v blízkosti.

Práce dále prokázala, že ačkoli existuje celá řada preventivních opatření zakotvených v legislativě, mysliveckých pravidlech a bezpečnostních doporučeních, jejich účinnost v praxi není vždy dostatečná. Významnou roli zde hraje individuální přístup každého lovce k dodržování předpisů, úroveň vzdělání a zkušeností, ale také míra kontrol a dohled ze strany mysliveckých organizací. Z provedeného šetření vyplynulo, že i přes existenci školení a zkoušek z myslivosti se v praxi stále objevují případy nedostatečného dodržování bezpečnostních pravidel. To svědčí o tom, že samotná legislativa a formální školení nejsou samospasitelné, pokud není důsledně aplikována osobní odpovědnost a dodržování zásad bezpečnosti v každodenní praxi.

Na základě zjištěných poznatků byla navržena konkrétní opatření, která by mohla přispět ke snížení rizika nehod při lovu palnými zbraněmi. Mezi nejvýznamnější návrhy patří zpřísnění požadavků, jako jsou pravidelná školení a opakovací kurzy bezpečnosti, které by neměly být jednorázové, ale cyklické a prakticky zaměřené. Rovněž by bylo vhodné zavést systém kontinuálního hodnocení způsobilosti držitelů loveckých zbraní, zahrnující nejen technické znalosti, ale i psychologickou způsobilost. Dále se jako přínosná jeví podpora moderních technologií, jako jsou inteligentní pojistné systémy

zbraní, GPS sledování polohy lovců v terénu nebo mobilní aplikace umožňující snadnější komunikaci a sdílení informací mezi jednotlivými účastníky lovu.

Z hlediska prevence je zásadní rovněž důraz na výchovu k odpovědnosti a respektu k pravidlům, což lze dosáhnout například prostřednictvím osvětových kampaní, edukativních materiálů či aktivní práce mysliveckých sdružení. Nezbytné je také posílení kontrolní činnosti v terénu, a to nejen formou státního dozoru, ale i v rámci samoregulace myslivecké komunity.

V souhrnu lze konstatovat, že problematika bezpečnosti při lovu palnými zbraněmi je komplexní a vyžaduje kombinaci legislativních opatření, efektivní prevence, důsledné kontroly, a především zodpovědného přístupu samotných lovců. Pouze za těchto podmínek lze dlouhodobě snižovat riziko nehod a zajistit, aby lov zůstal bezpečnou činností nejen pro jeho přímé účastníky, ale i pro širokou veřejnost a životní prostředí.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BEDNÁŘ, V., BEDNÁŘ, P., BLÁHOVÁ, M. *Myslivecká stráž – Práva, povinnosti, právní výklad a využití pravomoci v praxi*. Praha, 2022, 310 s. ISBN 978-80-87668-52-8.
2. BÍLÝ, J. *Lovecká střelba*. Praha, 1983, 248 s. ISBN 28-106-83.
3. DURANTE, P. *Myslivost*. Francie, 1996, 285 s. ISBN 2-7098-1003-4.
4. FAKTOR, Z., LANKAŠ, K. *Rukověť loveckého střelectví*. Praha, 1982, 280 s. ISBN 07-010-82.
5. FEUEREISEL, J. *Zelená čísla o ekonomice v současné české myslivosti – co stojí myslivost v České republice*. Praha, 2010, 155 s. ISBN 978-80-904417-6-7.
6. HANÁK, J. *Historie českého puškařství a zdroje mysliveckých tradic*. Brno, 2011, 160 s. ISBN 978-80-87156-64-3.
7. HANÁK, J. *Myslivecké střelectví*. Brno, 2009, 184 s. ISBN 978-80-87156-22-3.
8. HELL, P., HROMAS, J. *Nová příručka myslivce*. Bratislava, 2002, 280 s. ISBN 80-07-01156-0.
9. HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat*. Praha, 2004, 584 s. ISBN 80-7178-820-1.
10. JAVŮREK, J. *Lovecké praktikum*. Praha, 1973, 182 s. ISBN 07-040-73.
11. JAVŮREK, J. *Myslivost*. Praha, 1961, 481 s.
12. KOLEKTIV AUTORŮ. *Encyklopedie Myslivost*. Praha, 1994, 333 s. ISBN 80-7180-083-X.
13. KOLEKTIV AUTORŮ. *Penzum – myslivost pro teorii a praxi*. Praha, 2024, 720 s. ISBN 978-80-876668-58-0.
14. KOLDA, F. *Myslivost O zvěři, lovu a zákona*. Praha, 2004, 224 s. ISBN 80-86523-33-0.
15. KOVAŘÍK, J. *Tradice v myslivosti*. Praha, 1996, 112 s. ISBN 80-900754-4-4.
16. RAKUŠAN, C. *Základy myslivosti*. Praha, 1979, 352 s. ISBN 07-109-79.
17. VACH M., KOVAŘÍK J. *Myslivecké zvyky a tradice*. Praha, 1973, 149 s. ISBN 07-002-73.

Elektronické zdroje

1. Postřelený myslivec [online]. Dostupné z WWW: <<https://www.krimi-plzen.cz/a/postreleny-myslivec/>>.

2. Náboje do ručních palných zbraní [online]. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/strelba/naboje>>.
3. Trendy v používání kulových ráží v lovecké a sportovní praxi [online]. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z WWW: <<https://myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2020/Duben-2020/Trendy-v-pouzivani-kulovych-razi-v-lovecke-a-sport>>.
4. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích [online]. Dostupné z WWW: <<https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/12695/>>.
5. Usnesení Nejvyššího soudu [online]. Dostupné z WWW: <<https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/7390/>>.

Odborné časopisy:

1. ŠEPLAVÝ, P. *100 let myslivecké jednoty* In: Odborný časopis Zvláštní vydání ke 100. výročí založení Českomoravské myslivecké jednoty. Praha, 2023, 64 s.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., zákon o myslivosti – znění od 1.7.2002. In: *Zákony pro lidi.cz* Česká republika [online]. 2002. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-449#cast1>>.
2. ČESKO. Zákona č. 119/2002 Sb., zákon o střeleckých zbraních a střelivu – znění od 1.1.2003. In: *Zákony pro lidi.cz* Česká republika [online]. 2003. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>>.

Seznam zkratek

ČMMJ – Českomoravská myslivecká jednota

OMS – Okresní myslivecký spolek

ha – označení hektaru

Seznam tabulek

Tabulka 1: Velikost broků oproti velikosti lovené zvěře.	21
Tabulka 2: Označení kulových ráží	24
Tabulka 3: Druhy a stupnice rizika.....	33
Tabulka 4: Potencionální rizika při osamělém lovu a jejich následky	34
Tabulka 5: Potencionální rizika při společných lovech.....	40

Seznam grafů

Graf 1: Hrozby na osamělém lovu	37
Graf 2: Antropogenní riziko při osamělém lovu	38
Graf 3: Naturogenní riziko při osamělém lovu	39
Graf 4: Hrozby při společných lovech	43
Graf 5: Antropogenní riziko při společném lovu	44
Graf 6: Naturogenní riziko při společných lovech	45

Seznam obrázků

Obrázek 1: Názvy kombinovaných zbraní podle počtu a uspořádání hlavní	23
--	----